

magisterbladet

NR. 11 · 2018

MAGASIN FOR MEDLEMMER AF DM · MAGISTERBLADET HAR REDAKTIONEL FRIHED

Arbejdsro, tak!

Spildtid
for
milliarder

SIDE 12

6 RÅD

Sådan får
du styr på
oversprings-
handlinger

SIDE 36

Hver fjerde
vil arbejde,
til de er 70

SIDE 41

PH.D. UDEN LØN

Usikre og midlertidige ansættelser vinder frem på universiteterne. Tore Holst er midlertidigt ansat, efter at han skrev ph.d. uden at få løn. **SIDE 18**

KLASSISKE KULTURREJSER

Tunesiens højdepunkter

Vi oplever historiens vingesus i Karthago, ser det verdenskendte Bardo museum i Tunis og nipper myntete på cafeer i kunstnerbyen Sidi Bou Said. I fascinerende Sahara bo vi i oasen Tozeur. Sbëitla lå strategisk for romerne. Her finder vi bl.a. det bedst bevarede forum i Nordafrika og flotte mosaikker i et af badehusene.

8 dage • helpension • 9.900 kr.

Afrejse: 16. mar • 23. mar • 5. apr • 12. apr • 21. sept med flere

Jordans højdepunkter

På opdagelse i Mellemøstens skatkammer. God tid i sagnomspundne Petra, der blev hugget ud af klipperne for 2000 år siden. Tæmpler og teatre fra romersk tid i Jerash. Mosaikkortet over Det Hellige Land fra år 560. Borge fra korsriddertiden og byrundtur i Amman. Vi er også på jeep-safari i den smukke ørken Wadi Rum.

8 dage • halvpension • 11.400 kr.

Afrejse: 10. feb • 24. feb • 17. mar • 16. apr • 25. apr • 15. sep med flere

Libanon

Beirut, Byblos og Baalbek. Baalbeks tempelruiner er områdets mest omfattende minde fra romertiden – Jupitertemplet er det største tempel romerne nogensinde har bygget. Verdens ældste by er udgravet i fønikkernes Byblos. Vi oplever cedertræsskoven: Herfra fik Kong Salomon træ til Jerusalems tempel.

8 dage • halvpension • fra 12.900 kr.

Afrejse: 13. april • 20. april • 21. september • 12. oktober

Iran rundrejse

To uger med store oplevelser i det gamle Persien. Vi har god tid i de klassiske byer Isfahan og Shiraz, og i ørkenbyen Yazd. Højdepunktet er Persepolis, grundlagt af Darius. Her brugte Carsten Niebuhr bl.a. tid på kileskriften. Vi oplever paladserne og apadanaen samt og kongegravene Naqsh-e Rostam.

14 dage • halvpension • fra 16.900 kr.

Afrejse: 4. mar • 24. mar • 31. mar • 5. april • 12. april med flere

Tag også et kig på disse spændende rejser i foråret 2019:

Jordan & Israel
12 dage • fra 15.400 kr.
19. marts • 31. marts

Israel rundrejse
11 dage • fra 15.400 kr.
marts – april – maj

Irans højdepunkter
9 dage • 12.900 kr.
marts – april – sept

Libanon & Jordan
12 dage • 18.900 kr.
23. april til 4. maj

Mindre grupper
Max 20 deltagere
Danske rejseledere

Viktors Farmor
WORLD-WIDE EXPEDITIONS

86 22 71 81
www.viktorsfarmor.dk

Årets rejsebureau
2018

Kåret af Danske rejsejournalister

Videnskab og godt arbejdsmiljø kan eksistere side om side

Debatten om krænkelse har rullet hele året. #metoo-bevægelsen har startet en vigtig debat og har sat fokus på en bred vifte af krænkelse, fra seksuelle overgreb til chikane. Det er derved blevet mere legitimt at tale om misbrug af de magtrelationer mellem personer, som findes alle steder i samfundet. Også på arbejdspladserne. Det er positivt, at vi får brudt nogle af de tabuer, der har været, så chikane og grænseoverskridende adfærd bedre kan tages op - og ændres.

Det er vigtigt at sikre et godt arbejdsmiljø for alle på arbejdspladsen, så magtrelationer ikke bevirker, at nogen skal finde sig i nedsættende eller chikanerende adfærd. Det tror jeg, at de fleste kan være enige om.

“Beskyttelsen af følelser må ikke gå så vidt, at det truer forskningsfriheden, for så ophører universitetet med at være den unikke samfunds-institution, som den er”.

Derfor kan det være godt med formulerede rammer for at beskytte den svage part mod krænkelse. På Københavns Universitet har ledelse og tillidsrepræsentanter sammen formuleret et kodeks, der forsøger at sikre et godt arbejdsmiljø og et trygt og sikkert miljø for alle studerende og medarbejdere.

Her er det vigtigt at være varsom med sproget, for der er vigtige forskelle på at være udsat for chikane eller seksuelle overgreb og på fx at føle sig krænkede over idéer. Det første er uacceptabelt, men det andet er uundgåeligt, hvis vi ønsker at universitetet skal være et sted, hvor idéer mødes og brydes.

Beskyttelsen af følelser må ikke gå så vidt, at det truer forskningsfriheden, for så ophører universitetet med at være den unikke samfunds-institution, som den er. Universitetets opgave er at fostre nye idéer, der udfordrer eksisterende antagelser. Uenigheder

ud fra et fagligt, politisk eller ideologisk standpunkt kan ikke være krænkende for nogen af parterne.

I USA har vi set, at følelser bliver brugt til at begrænse, hvem der må holde forelæsninger på universiteterne. Der skal vi ikke hen herhjemme. Man skal kunne stille alle de umulige og ubehagelige spørgsmål, når der bliver forsket og diskuteret.

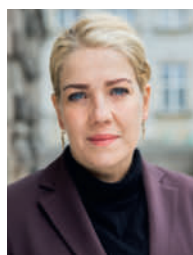
Dette er ikke en sag alene for parterne på Københavns Universitet. Den handler om normer, om, hvilken slags universitet vi ønsker, og hvordan dimittenderne vil være klædt på til at møde modgang, når de kommer ud på arbejdspladserne. Vi har mere end nogensinde brug for kandidater, der tør udfordre ortodoksien og selv tåler at blive udfordret.

Vi skal stå op for viden og videnskab. Og vi skal arbejde for et godt arbejdsmiljø på alle arbejdspladser.

Jeg bifalder, at arbejdspladserne laver retningslinjer, der byder lederne at tage det alvorligt, når nogen kommer og siger, at de bliver udsat for noget ubehageligt på arbejdspladsen. Vi skal ikke negligere eller nedgøre mennesker, der har fået modet til at sætte ord på de krænkelse og overgreb, de oplever, men vi må heller ikke komme i en situation, hvor nogen bliver dømt på forhånd. Rammer og regler kan være med til at skabe det gode arbejdsmiljø, der er helt afgørende for trivsel.

I 2018 har vi i DM opgraderet vores ressourcer til arbejdsmiljøindsats, hvor vi i efteråret har haft særligt fokus på arbejdsbetingelserne i NGO-branchen. I det nye år fortsætter vi indsatsen i de andre brancher og områder, hvor vores medlemmer arbejder.

Jeg ønsker alle medlemmer en god jul og et godt nyt år med et sundt arbejdsmiljø og med højt til loftet, når det kommer til faglige diskussioner.

Camilla Gregersen

BESTYRELSEN for DM

FORMAND

Camilla Gregersen

DM OFFENTLIG

Anders Christian Rasmussen

Andreas Bech

Anne Bisgaard Pors

Dorthe Friis Pedersen

Gregers Lysholm Pedersen

Mette Sejerup Rasmussen

DM LEDER

Nina Louise Hallgren

DM PRIVAT OG SELVSTÆNDIGE

Bjarke Friborg

Claudia Hage

Helle Idland

Julia Bjerre Hunt

Lotte Bjerrum Køie

Sine Jensen

DM VIDEN

Anders Henning Simonsen

Erik S. Christensen

Janne Gleerup

Olav Wedege

Bertelsen

Thomas Vils Pedersen

Tommy Dalegaard Madsen

DM STUDERENDE

Anna Petrea Thomsen

Emil Hee Stenstrup

Ronja Rose Ravnskov

magisterbladet

Peter Bangs Vej 30
2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00 (kl. 10-16)
www.magisterbladet.dk
magisterbladet@dm.dk

Al henvendelse vedr. abonnement og adresseændring: 38 15 66 00 (spørg efter medlemsafdelingen). Abonnement på Magisterbladet koster 225,50 kr. per kvartal.

Magisterbladet har redaktionel frihed

REDAKTION:

Jakob Elkjær, ansvarshavende redaktør
je@dm.dk

Tobias Dinnesen, digital redaktør
tdi@dm.dk

Ole Obitsø, journalist
olo@dm.dk

Pernille Siegumfeldt, journalist
psi@dm.dk

Thomas Bøttcher, journalist
tb@dm.dk

Anna Dalsgaard, journalist
ada@dm.dk

William Leerbeck Meyer, journalistpraktikant
wlm@dm.dk

Sidse Rølle Jakobsen, sekretær
srj@dm.dk

Direkte telefon: 38 15 66 52

ANNONCER:

DG Media a/s
St. Kongensgade 72
1264 København K
Tlf. 70 27 11 55

DESIGN OG PRODUKTION:

OTW A/S
www.otw.dk

Forsidefoto: Lars Bech

Oplag: 37.900 eksemplarer

ISSN 0903-7349
Kontrolleret af

Kontrolleret oplag: 37.610
i perioden 1.7.2017-30.6.2018

PRODUKTIONSPLAN:

Nr. 1 2019

Udkommer: Fredag den 18. januar
Deadline debat: Mandag den 7. januar
Deadline annoncer: Onsdag den 9. januar
Deadline kalender: Onsdag den 9. januar

Nr. 2 2019

Udkommer: Fredag den 8. februar
Deadline debat: Mandag den 28. januar
Deadline annoncer: Onsdag den 30. januar
Deadline kalender: Onsdag den 30. januar

Nr. 3 2019

Udkommer: Fredag den 15. marts
Deadline debat: Mandag den 4. marts
Deadline annoncer: Onsdag den 6. marts
Deadline kalender: Onsdag den 6. marts

Skal det være skørt på arbejdet?

Jeg har hørt det flere gange. Hvis man bliver afbrudt, så tager det 10 minutter at komme tilbage i koncentreret tilstand. Hvis det er rigtigt, så er jeg nok aldrig i en koncentreret tilstand.

Det er jeg logisk set ikke, fordi jeg bruger min mobiltelefon lige så meget som alle andre. Det vil sige, at jeg er på og tjekker det ene og det andet ca. 80 gange om dagen. Det svarer til omtrent hvert 12. minut i de vågne timer. Hertil kommer alle de andre afbrydelser.

I dag har jeg foreløbig fået 42 mails på min arbejds-mail og så det løse på den private. (Se nu at få slået de notifikationer fra!)

Hertil kommer alle de andre distractioner, som mange af os oplever i varierende grad:

“Vi bliver ikke alene dårligere til vores arbejde af alle afbrydelserne og de dårlige vaner. Vi bliver dårligere til vores liv”.

Lange møder. Smalltalk om børnene derhjemme og fodboldkampen i går. Sms'er fra familien. Snak i storrumskontoret. Snak, fordi døren er åben. Snak, bare fordi. Sms'er fra familie og venner. Opfølgninger fra regnskab, projekttoholderen, en strøm af henvendelser fra eksterne samarbejdspartnere, sælgere, netværk og det løse.

Lyder det som noget, du kan genkende? Så er du ikke alene. Magisterbladet har fået lavet en Gallup, som viser, at 39 procent af alle borgere oplever at blive forstyrret og spille tid på en almindelig arbejdsdag.

Afbrydelserne kommer fra:

Kolleger: 43 %
It-nedbrud: 19 %
Larm på kontoret: 18 %
Chefer: 18 %
Bureaukrati: 18 %
Møder: 17 %
Sociale medier: 14 %

Jeg oplever selv, at min koncentrationsevne bliver mindre. Jeg har fået sværere ved at koncentrere mig om længere samlede tekster. Og i fritiden er det sværere for mig at fastholde fokus på fx en god bog. Jeg tror, at det er mit arbejdsliv og mine mobilvaner, som påvirker min koncentrationsevne.

Når jeg snakker med vennerne, så har de det på samme måde: Vi bliver ikke alene dårligere til vores arbejde af alle afbrydelserne og de dårlige vaner. Vi bliver dårligere til vores liv. Vi hører fx ikke altid, hvad vores børn, venner, familie, kærester, koner og mænd siger.

I det her nummer af Magisterbladet får du nogle gode råd til at gøre op med Facebook og de andre overspringshandling. Men det er ikke nok, at du rydder op i dine vaner. Cheferne skal også på banen.

David Heinemeier Hansson, der har startet it-virksomheden Basecamp, har skrevet bogen “It doesn't have to be crazy at work”, hvor han blandt andet opfordrer til at give tiden tilbage til medarbejderne.

“Mange virksomheder føles crazy. Man løber rundt og har vildt travlt. Men hvad får man lavet? Det er lidt mere diffust. Alligevel føler man sig stresset over det. Det synes jeg er en skør måde at drive virksomhed på”, siger han.

På Basecamp er der skemalagte tidspunkter, hvor medarbejderne må forstyrre hinanden, så der bliver så meget effektiv arbejdstid som muligt.

I Magisterbladet siger specialist i effektive arbejdsvaner Line Ullmann, at vi, lederne, skal på banen og være tydelige om, at det kan være okay ikke at være tilgængelig hele tiden, og at man godt må koncentrere sig i et mødelokale, tage høretelefoner på eller arbejde hjemme. Kluge ord.

Vi bliver i et hvert fald nødt til at tage magten over vores tid tilbage, hvis vi skal levere kvalitet på arbejdet og være til stede i vores liv.

Redaktør
Jakob Elkjær

26

Fake news underminerer vores tillid til viden

ARTIKLER

- 7** 1.194 studerende er blevet udsat for seksuelle krænkelse
- 12** 39 procent har spildtid på arbejdet hver dag
- 26** Fake news underminerer vores tillid til viden
- 29** Københavns Professionshøjskole har mistet flest årsværk
- 30** Hvor blev kodekvinderne af?
- 32** Den store kamp om dine data
- 36** 6 gode råd: Sådan undgår du overspringshandlinger

FASTE

- 3** LEDER
- 4** REDAKTØRENS KOMMENTAR
- 8** SIDEN SIDST
- 10** MÅNEDENS GANG PÅ #SOME
- 25** NYE BØGER
- 40** NYE BØGER
- 46** NYE BØGER
- 54** DEBAT
- 56** LEDIGE STILLINGER
- 58** MEDDELELSER

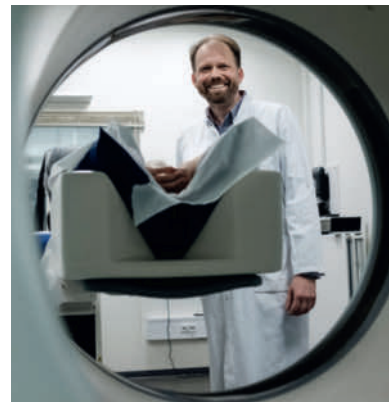
30

Hvor blev kodekvinderne af?

- 39** Landbrugsstyrelsen ansætter og fyrer
- 41** Hver fjerde magister vil udskyde pensionen
- 42** Du er, hvad du spiser
- 47** Topforhandlere vil gentænke Forligsen efter kaotisk OK 18-forløb
- 48** Forskningens troværdighed må ikke sættes over styr
- 50** Her er Dr. Loves danske kompagnon
- 53** Dimittender raser over håndtering af ECTS-sag

50

Her er Dr. Loves danske kompagnon

TEMA OM LØSTANSATTE

- 15** Halvdelen af universiteternes årsværk består af løse stillinger
- 16** 47 procent nyuddannede magistre i job er midlertidigt ansat
- 18** RUC-institut havde fire ph.d.-studerende: Ingen af dem fik løn
- 20** Universitetsansat og på røven
- 22** Midlertidigt ansat og enlig mor: "Det kan føles som en lang audition"
- 24** Langt flere kvinder end mænd er i midlertidige stillinger

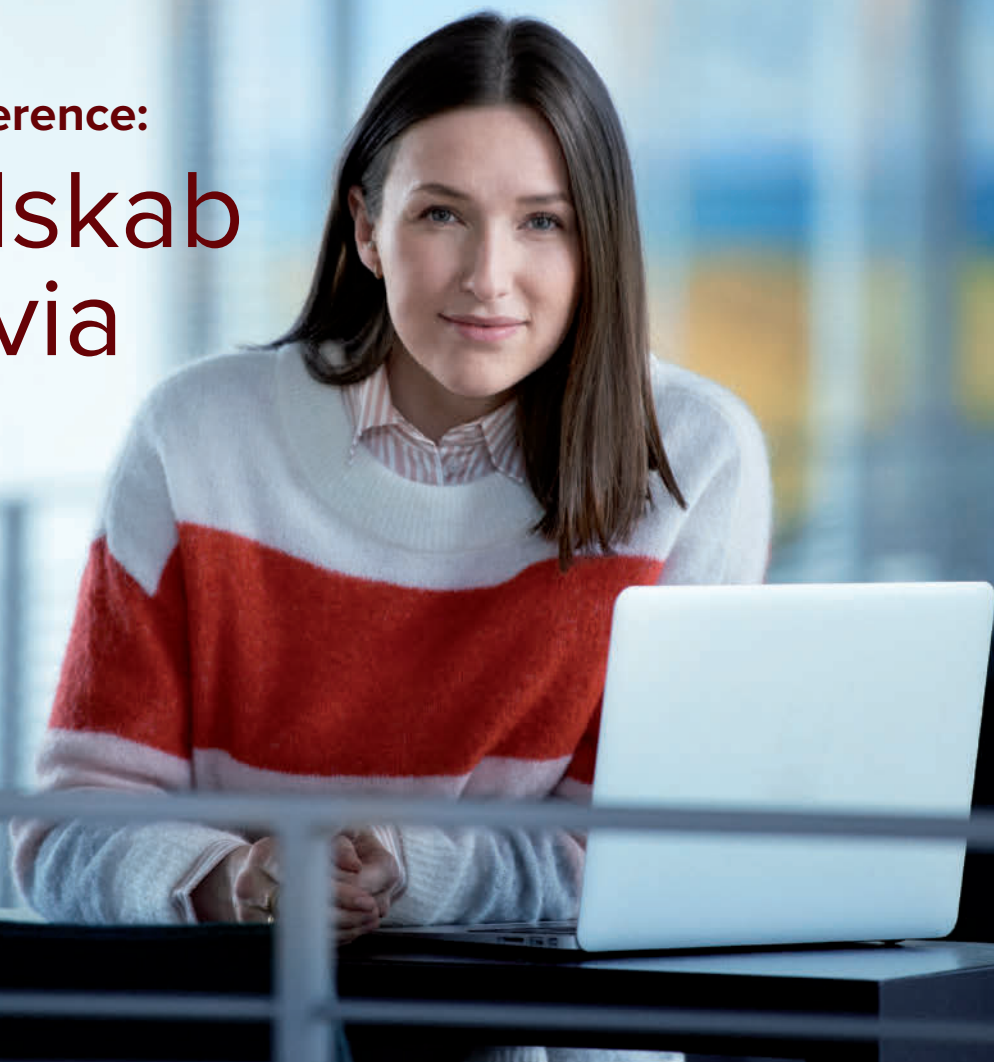

22

Midlertidigt ansat og enlig mor: "Det kan føles som en lang audition"

DMO's medlemskonference:

Få dit budskab igennem via nudging

Arbejder du med problemstillinger, hvor kommunikation skal hjælpe med at skabe adfærdsforandringer hos kolleger, borgere, politikere eller samarbejdspartnere?

På DMO's medlemskonference får du den rette viden og redskaber, der hjælper dig til at blive endnu bedre til at få dine budskaber igennem i din kommunikation både internt og eksternt.

Du kan deltage i workshops og høre spændende oplæg fra blandt andet Pelle Guldborg Hansen (adfærdsforsker ved RUC), Mia Malthesen (daglig leder i iNudgeyou) og Kristine Poulsen-Hansen (konsulent i Erhvervsstyrelsen).

TORSDAG DEN 17. JANUAR
KLOKKEN 9.00-15.30

Kantinen, Dansk Magisterforening
Peter Bangsvej 30, 2000 Frederiksberg

Se hele programmet og tilmeld dig på dm.dk/kalender

Dansk
Magisterforening

1.194 studerende er blevet udsat for seksuelle krænkelser

Over 1.000 studerende har oplevet at blive krænket seksuelt på landets universiteter. Det viser en ny undersøgelse.

“Jeg blev voldtaget af en anden studerende (fremmed) til en fretdagsbar i et af undervisningslokalerne”.

“Der var flere tilfælde med samme kollega (professor) over for mig (studentemedhjælper). Noget af kommentaren var fx, at han var ked af, at jeg gik, da han havde håbet på at kunne snave mig i gulvet senere”.

SÅDAN LYDER TO af eksemplerne fra universitetsstuderende, der har oplevet uønsket seksuel adfærd. De anonyme besvarelser er en del af en undersøgelse fra Danske Universiteter og Danske Studerende, der har spurgt 150.000 studerende på landets otte universiteter om, hvilke oplevelser de har med seksuelle krænkelser.

Undersøgelsen blev iværksat på baggrund af Magisterbladets rundspørge til Dansk Magisterforenings studentemedlemmer, hvor en del havde oplevet krænkelser på deres studie eller i deres studiejob. Det fik Danske Studerendes Fællesråd til at varsle en national kortlægning på de danske universiteter. Og det er resultatet af den kortlægning, der nu foreligger.

I alt har 1.194 af deltagerne i undersøgelsen angivet, at de har oplevet uønsket seksuel adfærd i forbindelse med studiet. Det er beskæmmende, mener forkvin-

de for Danske Studerendes Fællesråd, Sana Mahin Doost.

“Jeg synes, det er et højt antal. Det taler sit klare sprog om, at vi har en stor opgave foran os”, siger Sana Mahin Doost. *Nogle vil sige, at det er en meget lille andel af de studerende, der har oplevet det?*

“Den er designet, så vi kan få en forståelse af, hvordan det sker. Men vi kan ikke konkludere noget om omfanget”, siger Sana Mahin Doost.

Tallet skal ned

Formand for rektorkollegiet i Danske Universiteter, Anders Bjarklev, er enig med Sana Mahin Doost.

“Det er hæsligt at tænke på, at nogle af mine medstuderende har oplevet det her på et sted, hvor de kommer for at lære og blive dygtige”.

Sana Mahin Doost, forkvinde

“1.194 er 1.194 for mange. Det burde ikke ske, når man som studerende bevæger sig rundt på et universitet. Det gør mig ked af det. Vi er desværre også en del af et samfund, hvor vi ikke kan forvente, at det aldrig vil ske. Men det er vigtigt, vi får skabt bevidsthed om det her og taler om det, så vi forhåbentlig kan reducere det”, siger Anders Bjarklev.

I undersøgelsen har den største andel af deltagerne oplevet enten krænkende verbale kommentarer af seksuel karakter - 37 procent - eller uønsket fysisk berøring - 36 procent.

Hverdagssexchikane

“For mig at se vidner det om, at der er en form for hverdagssexchikane på universiteterne. Det kan måske virke mere acceptabelt end de meget voldsomme ting som voldtægt. Men det er ikke i orden at tale nedsættende baseret på seksualitet og køn eller give folk et klap i røven”, siger Sana Mahin Doost.

Langt den største del af dem, der har oplevet seksuelt uønsket

derende. Og 17 procent af de krænkede studerende har oplevet, at de blev udsat for uønsket seksuel adfærd af en person, der har været ansat på et universitet.

Det er meget problematisk, mener Anders Bjarklev fra Danske Universiteter.

“Det er i meget høj grad noget, vi skal være opmærksomme på. Det skal vi have en intern debat om, for det er helt uacceptabelt. Hvis vi er i et magtforhold til andre, så er det en skærpende omstændighed”, siger han.

Alligevel er det meget få af de studerende i undersøgelsen, der har oplevet seksuelt krænkende adfærd, som er gået til universitetet med det. Det har i alt

adfærd, er kvinder. 978 kvinder i undersøgelsen har oplevet det, imens det samme gør sig gældende for 190 mænd.

“Det er hæsligt at tænke på, at nogle af mine medstuderende har oplevet det her på et sted, hvor de kommer for at lære og blive dygtige”, siger Sana Mahin Doost.

50 procent af de seksuelle krænkelser er sket imellem stu-

kun seks procent af de studerende gjort. Og 82 procent af de studerende angiver, at de ikke ved, hvor på universitetet de skal henvende sig med deres oplevelser.

“Vi skal gøre det meget klare, hvor man går hen, hvis man har været udsat for noget ubehageligt. Vi skal få de her ting frem og gribe ind, hvor det er nødvendigt”, siger Anders Bjarklev fra Danske Universiteter. ■

“Det er vigtigt for mig, som direktør, at Grønlands
Selvstyre som arbejdsplads skaber gode
arbejdsbetingelser for medarbejderne, så vi i
fællesskab kan levere solide beslutningsoplæg
til Naalakkersuisut.
I det lys er vi også blandt dem, der arbejder for
demokratiet.”

Mininnguaq Kleist

Tidl. Direktør i Formandens Departement.
Nu Repræsentationschef i Bruxelles

Læs om jobmuligheder
i Grønlands Selvstyre på
www.naalakkersuisut.gl/job

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Månedens gang på #SoMe

Magisterbladet har været på internettet og bringer her højdepunkter fra novembers små og store retoriske kampe på de sociale medier.

Chief Løkke in da house

Grænserne mellem professionel og privat har svære vilkår i SoMe. Således fik man i slutningen af november fornøjelsen af at se landets statsminister udklædt som firserhiphopper, da han fejrede sin kone Solruns 50-års fødselsdag med en udklædningsfest. "Super 80'er-fest med Chief LLR", tweetede tidligere erhvervsminister **Brian Mikkelsen**, der er med på billedet, hvor Lars Løkke giver den med guldkæde og truckercap. Det blev hilst af en hel del smileyer og en smule forargelse i krogene. "Godt at se den danske statsminister i partyhumør op til Brexit-topmødet :)", skrev **Ryan Heath**, politisk redaktør på det internationale nyhedsmedie Politico.eu, mens Cevea-direktør **Kristian Weise**, der ellers ikke plejer at stryge regeringen med hårene, syntes, at statsministeren skal have lov til at fjolle i sin fritid: "Det er vigtigt ikke at være for selvhøjtidelig. Jeg ved ikke, hvilken fest @larsloekke var til i går, men jeg er vild med outfittet og attituden. #dkpol".

HVERDAGSFORSKNINGEN LÆNGE LEVE

Professor MSO **Peter Lauritsen** fik floskelbægeret fuldt, da han lyttede til en folketingsdebat om nye "pionercentre" for forskning. "Vi trænger til et nyt sprog for forskningen. Ud med excellence, top, elite, stjerne, talent og fremragende. Og ind med mangfoldig hverdagsforskning, der gør en forskel", tweetede Lauritsen og refererede blandt andre forskningsministeren for at tale om "centre i den absolutte verdenselite" under ledelse af "helt ekstraordinære forskningsledere og topforskere". Der var opbakning fra blandt andre **Søren Pold**: "Vores arbejdsplads bliver reduceret til en sportskamp til skade for samarbejde og sammenhæng", og også forskningsordfører **Sofie Carsten Nielsen** fangede pointen: "Modtaget! Av". En anden kollega opfordrede Lauritsen til at skifte titel til "professor med hverdagsopgaver".

AU
AU
AU!

Aarhus Universitet har fundet ud af, at man i flere år har dimitteret kandidater, der reelt mangler ECTS-point, fordi de har taget hovedfag og bifag ved to forskellige fakulteter. På Facebook kan man følge frustrationerne fra de mange næstenkandidater, der nu tvinges tilbage på skolebænken. "Jeg er dybt frustreret over situationen og har meget svært ved at se, hvordan jeg både tidsmæssigt og økonomisk skal presse et halvt års fuldtidsstudie ind i min og min families hverdag", skriver **Nadja Højgaard Nielsen**, som underviser i gymnasiet på fuld tid i psykologi og idræt, men som nu har fået at vide, at hun ikke er berettiget til pædagogikum. "AU erkender, at det er dem, der har lavet en (stor) fejl. Alligevel er det ikke AU, men færdiguddannede kandidater, der bliver bedt om at betale prisen med tilbagevirkende kraft", skriver **Sture Brock-Mølgaard**, der mener, at han og de øvrige berørte bør få dispensation for de manglende ECTS-point.

AKADEMIKERE PÅ GRØNT

"Her en tanke om, hvad vi kan gøre inden for akademien for at sænke kødforbruget: Når vi bestiller mad til møder og konferencer, så lad vegetar være standard og kød tilvalg frem for omvendt. Vi kan kalde det "flipped menu". #dkforsk #dkpol", tweeter AAU-professor **Thomas Ryberg** med reference til det pædagogiske koncept "flipped classroom".

AK #OK 18

Der bliver raslet med de røde faner, efter at ledelserne på seks gymnasier og erhvervsskoler med Moderniseringsstyrelsen i ryggen nægter at genindføre den betalte spisepause, som de lokalt afskaffede, før OK 18-aftalen kom i hus. "Utroligt. Igen forsøger Løhde og MODST at for-

gribe sig på vores rettigheder. Vi kræver ikke noget nyt, og vi ønsker ikke et slagsmål. Men vi er klar, hvis man løber fra det, vi har aftalt. Og fanerne er også smukke i frostvejr. #EnLøsningForAlle", tweetede konstabelformand **Flemming Vinther**, der var hovedforhandler af OK 18. "Jeg

kan godt den dag", kom det – naturligvis – lynsnart fra **Nina Palesa Bonde**, dommerfuldmægtigen, der blev landskendt som heppeleder under sommerens OK-forhandlinger i Forligsinstitutionen.

Ret til bare at være et menneske

Marianne Stidsen modtager Den faglitterære pris 2018

“Knager overbevisende af kloge, vilde tanker” (Weekendavisen)

DM's medlemmer kan i december få samtalebogen *Levende litterater* for 199,50 kr. (ordinærpris 350) hos Saxo med koden STIDSEN

♥♥♥♥♥♥ (Politiken) ★★★★★ (Nordjyske)
“Fremragende værk” (Kristeligt Dagblad)

“Kærkommen som fri-tænker-zone” (Dansknoter)

Dansk Forfatterforenings faglitterære pris gives til forfattere der ”har gjort et ellers vanskeligt fagligt stof tilgængeligt for et bredt publikum”.

Det gør Marianne Stidsen senest i bogen *Levende litterater – samtaler om kritikens guldalder* (2018) hvor hun i dialog med 15 koryfæer inden for moderne litteraturvidenskab forvandler svær teori på skrift til en mere tilgængelig *live performance* med tolkninger af grundlaget for de seneste 50 års humaniora. Stidsen er lektor, dr.phil. og medlem af Det Danske Akademi.

Den pædagogiske gennemslagskraft er stor – også i introduktionsbogen *Rilkes engle. Eksistentialismen i går – i dag – i morgen* (2016, Dansk Lærereforenings forlag). Det er kendetegnende for alle Stidsens bøger at de ganske vist udspringer af hardcore-forskning, men som målgruppe altid også har den gymnasieverden der er så væsentlig for universiteternes legitimitet.

Da Stidsen under mediernes bevågenhed forsvarede sin doktorafhandling *Den ny Mimesis* (bd. 1-2, 2015) om efterkrigstidens litterære virkelighedstolkninger, fik nøgleord som 'identitet' og

'dannelse' for alvor en ny og mere substantiel mening som den sidste rest af universel menneskelighed der findes hos hver enkelt af os. Ledt på vej af litteraturen styrer Stidsen gerne helt uden om de gruppeidentitetslag (kultur, nation eller køn) som alt for ofte bruges som undskyldning for idiosynkratiske reaktioner.

Med et bredt udvalg af digtere, kritikere og undervisere har antologien *'Jeg' er fandme til! – litteratur og identitet til debat* (2016) dokumenteret hvor betydelig en indflydelse Stidsen efterhånden har fået på læsningens kunst i danske undervisningslokaler, ja overalt hvor det at være menneske undersøges kritisk eller kunstnerisk.

Et hovedtema i Stidsens værk er retten til bare at være et menneske. Det virker særlig aktuelt når grundlæggende menneskerettigheder i stigende grad undergraves af magtfulde kræfter i øst og vest.

Stort tillykke fra forlaget.

– Mads Julius Elf, forlægger

39 procent har spildtid på arbejdet hver dag

En markant del af den danske arbejdsstyrke spilder hver dag tid på arbejdet på grund af forstyrrelser, viser ny rundspørge. Færre afbrydelser og mere effektiv arbejdstid kan give Danmark en årlig gevinst på flere milliarder, vurderer cheføkonom.

Lange møder. Smalltalk om børnene derhjemme og fodboldkampen i går. Notifikationer på Facebook. Favourites på Twitter. Mails, der konstant popper op. Sms'er fra familien. Snak i storrumskontoret. En computer, der ikke makker ret.

Lyder det som noget, du kan genkende? Så er du ikke alene. Flere danskere oplever nemlig dagligt at blive forstyrret i deres arbejde i sådan en grad, at de bliver ufokuserede og spilder tiden.

Ifølge en ny rundspørge, Gallup har foretaget for Magisterbladet, oplever 39 procent af alle borgere at spille tid på en almindelig arbejdsdag. Den statistiske usikkerhed i rundspørgen er 1,4 procent.

18 procent af danskerne angiver, at de spilder mere end 31 minutter af deres arbejdsdag.

Det giver ugentligt spildt arbejdstid på i hvert fald to en halv time for

cirka en femtedel af den danske arbejdsstyrke.

Ifølge Helge Hvid, der er professor og arbejdslivsforsker på RUC, er det ikke overraskende.

“Der er nogle ting på arbejdspladserne i dag, som forøger problemer med forstyrrelser og skaber diskontinuitet i arbejdet”, siger han.

Han bliver bakket op af Eva Bjerrum, der er organisationsanalytiker hos Alexandra Institutet.

“Der er mange, der oplever, at de bliver afbrudt hele tiden, og der dukker hele tiden andre ting op, end folk havde planlagt. Den uforudsigelige del af en arbejdsdag fylder mere og mere. Der tikker mails ind, folk snakker til dig, imens du er i gang med noget andet”, siger Eva Bjerrum.

Vi bliver afbrudt af kollegerne

Det er i særdeleshed afbrydelser fra kollegerne, der betyder, at danskerne spilder arbejdstiden. Det svarer

43 procent af de adspurgte, som oplever spildt arbejdstid.

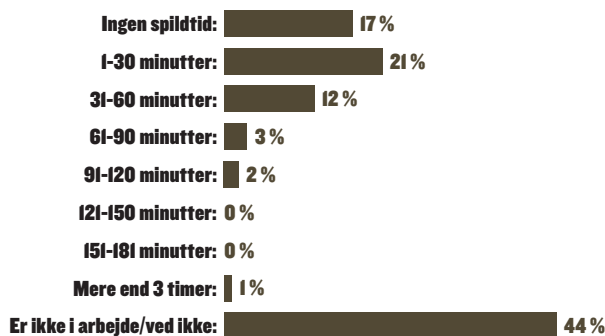
Derudover er larm på kontoret, afbrydelser fra chefen, møder, bureaukrati og it-nedbrud også skyld i spildtid for cirka en femtedel af deltagerne i rundspørgen. 14 procent angiver, at sociale medier betyder, at de spilder tiden.

“Der er helt sikkert kommet flere ting, der kan forstyrre os på arbejdspladsen. Hastigheden, hvormed tingene bevæger sig på arbejdet, er også steget voldsomt de sidste mange år. Nogle af forstyrrelserne kommer udefra, men andre skyldes også, at vi er nysgerrige og foretager oversprings-handlinger”, siger Eva Bjerrum.

Ifølge hjerneforsker og professor Kjeld Fredens fra Aalborg Universitet betyder de mange afbrydelser, at det bliver svært at koncentrere sig.

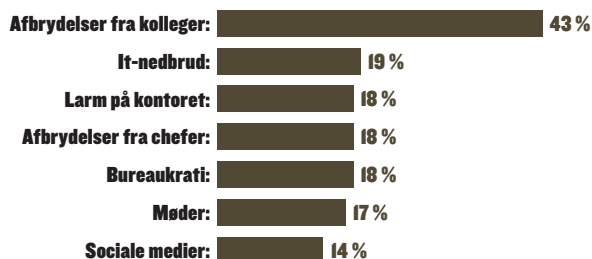
“Når man kommer dybt ned i en opgave, holder hjernen styr på så mange komplekse tråde, at det tager lang tid at samle dem igen, hvis

HVOR MEGET TID SPILDER DU PÅ EN ARBEJDSDAG?

Kilde: Kantar Gallup for Dansk Magisterforening. 1.085 repræsentativt udvalgte danskere har deltaget i undersøgelsen.

HVAD SPILDER DU TIDEN PÅ?

Kilde: Kantar Gallup for Dansk Magisterforening. 1.085 repræsentativt udvalgte danskere har deltaget i undersøgelsen. 521 har svaret på spørgsmålet.

man bliver forstyrret. Derfor er det enormt vigtigt, at man kan få lov til at komme ind i et arbejdsflow”, siger Kjeld Fredens, der forklarer, at det kan tage 10 minutter at blive koncentreret igen efter bare én afbrydelse.

Forstyrrelserne kan dog også være positive, siger arbejdslivsforsker Helge Hvid.

“Man kan ikke fjerne alle forstyrrelser, for så fjerner man det produktive potentiale i dem. Hvis man skal have et arbejdsfællesskab, hvor man hjælper hinanden, så hører forstyrrelserne også hjemme. Det er nødvendigt for at få arbejdspladsen til at fungere effektivt”, siger Helge Hvid.

Milliarder at hente

Den spildte arbejdstid kan koste samfundet dyrt. Det vurderer Erik Bjørsted, der er cheføkonom hos Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Han har som illustration opstillet et regnestykke, der viser, at vi i Danmark kan øge velstanden med 8,5 milliarder kroner ved at være bare lidt mere effektive. Det er lidt komplekst, men han forklarer det således:

Hvis en beskæftiget spilder 15 minutter om dagen, bliver det til 56 spildte arbejdstimer årligt. Men blev bare halvdelen af de timer brugt på effektivt arbejde, ville den ansatte producere for cirka 15.000 kroner mere om året. Og hvis bare hver femte beskæftigede dansker kunne være det mere effektiv om dagen, ja, så ville Danmark altså stå med en årlig gevinst på cirka 8,5 milliarder.

“Vi kommer dog aldrig til at undgå spildtid. Man skal også huske på, at vi i Danmark producerer rigtig meget per arbejdstime. Vi er faktisk et af de mest produktive lande i verden”, siger han.

Han hæfter sig i rundspørgen især ved, at der kan være mere effektivitet at hente igennem færre it-nedbrud, mere effektive møder og mindre larm på kontoret.

“Mange virksomheder føles crazy”

Vi bør gøre oprør imod, at vores arbejdstid ofte bliver hakket i småstykker af afbrydelser og møder.

Sådan lyder opråbet fra David Heinemeier Hansson, der er bestsel-

lerforfatter og har startet it-virksomheden Basecamp med base i Chicago. Basecamp er på Forbes' liste over bedste mindre virksomheder i USA.

Han har sammen med sin kollega Jason Fried skrevet bogen “It doesn't have to be crazy at work”, hvor han blandt andet opfordrer til at give medarbejdere tiden tilbage på arbejdet.

“Mange virksomheder føles crazy. Man løber rundt og har vildt travlt. Men hvad får man lavet? Det er lidt mere diffust. Alligevel føler man sig stresset over det. Det synes jeg er en skør måde at drive virksomhed på, når man kan få bedre arbejdsmiljø og udbytte ved at tænke mere over, hvordan man bruger tiden bedst muligt”, siger han.

På Basecamp holder de ansatte derfor næsten aldrig møder, og der er skemalagte tidspunkter, hvor medarbejderne må forstyrre hinanden, så der bliver mere effektiv arbejdstid.

“Vores vigtigste opgave er at give medarbejderne udfordrende arbejde og beskytte deres mulighed for at få det lavet”, siger han og tilføjer, at den ro bør give bedre arbejdsmiljø og mere stolte medarbejdere.

Det er et råd, som bliver bakket op af Line Ullmann, der er specialist i effektive arbejdsvaner.

“Man skal gøre det legitimt at trække sig. Der skal lederne på banen og være tydelige om, at det kan være okay ikke at være tilgængelig hele tiden”, sådan lyder rådet fra Line Ullmann, der er specialist i effektive arbejdsvaner.

“Man skal gøre det legitimt at trække sig. Der skal lederne på banen og være tydelige om, at det kan være okay ikke at være tilgængelig hele tiden, og at man godt må koncentrere sig i et mødelokale, tage høretelefoner på eller arbejde hjemme”, siger hun.

Hun mener, at vi på arbejdspladserne skal skabe en bedre balance mellem forstyrrelser og koncentration. “Vi har også brug for at kunne interagere og dele viden med hinanden. Derfor skal der være en balance mellem forstyrrelser og ro. Problemet opstår, når det ikke er koordineret”, siger hun. ■

Du kan læse flere gode råd til, hvordan du spilder mindre tid på arbejdet, på magisterbladet.dk.

5%
på din
lønkonto

Et fællesskab, der betaler sig – især for dig

Vidste du, at Lån & Spar er kundeføjet? At vi faktisk er ejet af bl.a. dig og de andre medlemmer af DM - og mere end 45 andre organisationer? Udover at være en solid bank fra 1880, er vi nemlig også en bank for fællesskaber.

5% er Danmarks højeste rente

Med fællesskabet følger ekstra gode fordele. Som bl.a. 5% i rente på de første 50.000 kr. på din lønkonto. Det er Danmarks højeste rente og noget ingen andre banker kan matche.

For Lån & Spar er en personlig bank, vi deler med hinanden.

Sådan får du 5% i rente på din lønkonto

- Du er medlem af DM og har afsluttet din uddannelse.
- Du samler din privatøkonomi hos Lån & Spar (LSBprivat®Løn) er en del af en samlet pakke af produkter og services, som din økonomi kreditvurderes ud fra).
- Du behøver ikke flytte dine realkreditlån. Men evt. ændringer og nye realkreditlån, skal gå gennem Lån & Spar og Totalkredit.
- De 5% i rente er på de første 50.000 kr. på lønkontoen. Der er 0% på resten.
- Rentesatserne er variable og gælder pr. 1. januar 2018.
- Se vilkårene på lsb.dk/medlemsvilkaar.

Lån & Spar har samarbejdet med DM siden 2002. Det får vi alle sammen mere ud af...

Dansk
Magisterforening

Lån & spar

din personlige bank

VIL DU HAVE
5%
PÅ LØNKONTOEN
Ring: 3378 1952
- eller gå på lsb.dk/dm
og book møde

Halvdelen af universiteternes årsværk består af løse stillinger

Løse ansættelser udgør nu cirka halvdelen af universiteternes årsværk, og det kan betyde både dårligere arbejdsvilkår og dårligere forskning, mener ekspert.

49 PROCENT AF universiteternes videnskabelige årsværk består af løse ansættelser. Det viser en opgørelse, som Magisterbladet har foretaget på baggrund af data fra Finansministeriets løn-database.

Opgørelsen viser også, at der er sket en stigning. For ti år siden var tallet for eksempel kun 41 procent, og går man tilbage til 2002, var det 33 procent.

Den udvikling har konsekvenser for både forskningen og de ansatte, mener lektor på Roskilde Universitet Janne Gleerup, som er ekspert i løse ansættelser blandt akademikere. Hun har for nylig været forsker i et stort projekt om stigende usikkerhed i ansættelser for akademikere, som Dansk Magisterforening har været med til at finansiere.

“Universiteterne er ikke tandbørstefabrikker, hvor man uden konsekvenser kan op- og nedjustere eller rykke rundt på arbejdsstyrken. Forskning kræver fordybelse, og det får man ikke med en svingdør”, siger Janne Gleerup.

De menneskelige konsekvenser

Stigningen i midlertidige ansættelser går dog ikke kun ud over forskningen. Den har også menneskelige konsekvenser, siger Janne Gleerup, der som led i forskningen har interviewet løstansatte.

“Mange hænger fast i en usikker tilværelse, hvor de går fra den ene midlertidige stilling til den næste uden at komme videre i systemet”, siger hun.

Det er ikke nemt for dem at bryde ud af de midlertidige ansættelser ved fx at skifte karriere- respor:

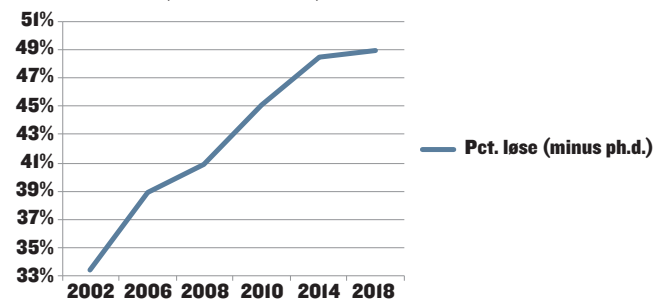
“Man bliver mere og mere specialiseret i forskning, men man får ikke nødvendigvis de brede kompetencer, som virksomheder har brug for. Og så er universiteterne gode til at give forhåbninger om fastansættelse: Der er altid lige mulighed for et semester eller to mere”, fortæller Janne Gleerup.

Jesper Langergaard, direktør i Danske Universiteter, minder om, at universitetet er et hierarki, hvor kun de bedste kan avancere til næste trin i forskerkarrieren.

SÅDAN GJORDE VI

Magisterbladet har undersøgt, hvor mange årsværker var fordelt på de forskellige faste og løse videnskabelige stillinger, herunder også undervisningsstillinger som ekstern lektor og undervisningsassistent, på Danmarks 8 universiteter. Da undersøgelsen er foretaget på baggrund af stillingsbetegnelser, kan der være usikkerheder, for eksempel kan nogle eksterne lektorer, der er talt som løse, have en ubegrænset kontrakt, mens en professor eller lektor, der er talt som fast, kan have en tidsbegrænset kontrakt. Opgørelsen tager udgangspunkt i ansættelser i 2. kvartal for hvert år.

PCT. LØSE (minus ph.d.)

“Rationalet har aldrig været, at alle, der gerne vil forske, skal tilbydes en fastansættelse. Tidsbegrænsede universitetsansættelser opfattes i øvrigt heller ikke som et problem af alle dem, det handler om. Nogle yngre forskere vælger et tidsbegrænset forløb ved et universitet med henblik på en efterfølgende karriere ved fx et hospital eller i en virksomhed”, skriver Jesper Langergaard til Magisterbladet.

Hvorfor løse ansættelser?

Når Jesper Langergaard skal forklare, hvorfor universiteterne i stigende grad gør brug af midlertidige ansættelser, peger han på de eksterne bevillinger:

“Eksterne bevillinger til forskning har per definition en slutdato, og hvis lønmidlerne har en udløbsdato, så har ansættelsesforholdet det som regel også”, skriver han.

Janne Gleerup peger også på eksterne bevillinger som én forklaring. Men også besparelser og internationale tendenser spiller

“Universiteterne er ikke tandbørstefabrikker”.

Janne Gleerup, lektor

en rolle, har hendes forskning vist.

“Løse ansættelser har den fordel, at man nemmere kan skrue op og ned, så man sikrer sig mod overbudgettering. Desuden vil de løstansatte ofte være på et lavere lønniveau, have færre rettigheder og måske ingen pension, så de er også billigere”, siger Janne Gleerup.

Hun mener, at universiteterne bør forsøge at begrænse antallet af løstansatte:

“Man kunne for eksempel forestille sig, at der blev indført kvoter for, hvor stor en andel af de ansatte der måtte være løse. Og man burde sikre sig, at fast arbejde udføres af fastansatte”. ■

47 procent nyuddannede magistre i job er midlertidigt ansat

De nyuddannede magistre får i høj grad midlertidige job. Det er uacceptabelt, at de nyuddannede skal bydes velkommen til arbejdsmarkedet med usikkerhed, mener formand for Dansk Magisterforening.

Næsten halvdelen af magisterdimittenderne i job er midlertidigt ansat. Det fremgår af en spørgeskemaundersøgelse, som 1.403 dimitterende i Dansk Magisterforening har svaret på.

Dermed er de en del af en større global tendens, mener lektor på Roskilde Universitet Janne Gleerup, ekspert i midlertidige ansættelser.

“Siden 80’erne er presset på arbejdsgiverne blevet øget i kraft af globaliseringen. Den usikkerhed ser vi, at arbejdsgiverne skubber over på lønmodtagerne”, siger hun.

Hun har for nylig gennemgået den historiske udvikling af løse ansættelser i et stort projekt. I Dansk Magisterforening er problematikken også på dagsordenen.

“Det er uantageligt, at de unge skal bydes velkommen til arbejdsmarkedet med usikre ansættelser. Det er sværere at planlægge sit liv, og det kan være stressende at være midlertidigt ansat”, siger formand for fagforeningen, Camilla Gregersen.

Hun minder dog om, at det ikke er alle 47 procent, som er i en uønsket eller usikker situation.

“Midlertidige ansættelser kan for eksempel også være vikariater, og de kan være gode i forhold til at få fodden inden for døren på jobmarkedet”, siger hun.

Besparelser betyder usikkerhed

Camilla Gregersen ser en sammenhæng mellem de seneste års nedskæringer på uddannelse, kultur og den

offentlige forvaltning og så de midlertidige ansættelser.

“Det er i de sektorer, hvor penge er små, at de usikre ansættelser vinder ind. De ansatte betaler for besparelserne med deres jobsikkerhed – det synes jeg ikke er fair”, siger formanden.

Hun ser de usikre ansættelser som et kollektivt problem, der især skal løses politisk.

“Vi har et arbejdsmarkedssystem, hvor sikkerhedsnettet i høj grad er indrettet efter, at folk er fastansatte. Det forsøger vi at ændre i Dansk Magisterforening. Vi har for eksempel været med til at forbedre dagpengereglerne for dem, der kombinerer forskellige ansættelsesformer, så dagpengesystemet også kan rumme dem, der ikke er fastansat ét sted”, siger Camilla Gregersen.

De usikre unge

Dansk Magisterforening har også etableret et samarbejde med initiativet Flexwerker, der består af unge videns- og kulturarbejdere med usikre ansættelser. Det overrasker ikke en af medstifterne af initiativet, Maja

“Siden 80’erne er presset på arbejdsgiverne blevet øget i kraft af globaliseringen. Den usikkerhed ser vi, at arbejdsgiverne skubber over på lønmodtagerne”.

Janne Gleerup, ekspert i midlertidige ansættelser

Louise Sørensen, at knap hver anden magisterdimitter i job er midlertidigt ansat. Hun har heller ikke selv fundet fast arbejde.

“Stort set alle, jeg kender, har været igennem de midlertidige ansættelser. Det er ikke noget, vi i Flexwer-

ker oplever, at folk synes er entydigt dårligt, men det er problematisk, når folk fastholdes ufrivilligt i løse ansættelse eller er under dårlige forhold. Midlertidigheden er et vilkår, som vi nu må finde gode strategier til at leve med og modarbejde”, siger hun.

De gode strategier er kollektive, mener hun.

“Vi er nogle generationer, der er blevet fortalt, at man med en lang uddannelse sikrede sin fremtid. Vi er kommet ud til et andet arbejdsmarked, hvor det er svært at få fodfæste, og hvor vi er i konkurrence med hinanden. Der er stort fokus på, hvad du selv skal gøre for at optimere dig. Det prøver vi at gøre op med”, siger Maja Louise Sørensen.

Hun roser samarbejdet med Dansk Magisterforening. Hun ser det som en fælles læreproces for Flexwerker og fagforeningen. Hun

Unge videns- og kulturarbejdere mødes i gruppen Flexwerker. Det er de kollektive løsninger frem for de individuelle, som er i fokus. “Stort set alle, jeg kender, har været igennem de midlertidige ansættelser”, siger Maja Louise Sørensen i midten af billedet.

mener dog også, at fagforeningerne ikke har været gode nok til at sætte fokus på de midlertidige ansættelser:

“Jeg tror, at der er sket en udvikling, som fagbevægelsen ikke helt har formået at respondere på. Til gengæld synes jeg, at det er enormt positivt, at Dansk Magisterforening nu tager det så seriøst”, siger Maja Louise Sørensen.

Camilla Gregersen siger, at Dansk Magisterforening har arbejdet med de tidsbegrænsede stillinger i lang tid.

“Det er noget, vi har arbejdet med i tyve år. Det startede med et fokus på timelærernes vilkår - hvor vi så endelig fik et gennembrud ved OK 18. Og nu har vi et bredere fokus, som rækker fra postdocer til freelancere på privatområdet Men det tager tid at skabe de politiske forandringer, der skal til”, siger hun. ■

SÅDAN BLEV UNDER-SØGELSEN TIL

Dansk Magisterforening har spurgt medlemmer, der er dimitteret inden for de sidste tre år, hvilken beskrivelse der passer bedst til deres jobsituation. I 1.90 har svaret på spørgsmålet, og 47 procent af dem valgte svarmuligheden “Tidsbegrænset stilling”. Svarprocenten på spørgeskemaet var 25 svarende til 1.403, hvoraf 213 ikke var i job og derfor ikke har svaret på spørgsmålet.

Tore Holst har ofret hjerteblod for at få en ansættelse på RUC. Han spørger nu sig selv, om han skal skifte karriere?

RUC-INSTITUT HAVDE FIRE PH.D.-STUDERENDE:

Ingen af dem fik løn

Nye regler betød, at et institut pludselig var nødt til at skaffe fire ph.d.-studerende. Instituttet havde dog ikke råd til at give nogen af dem et stipendium.

Det var en årelang drøm, der gik i opfyldelse, da Tore Holst i 2011 fik tilbudt en plads som ph.d.-studerende på et RUC-institut. Han havde kæmpet hårdt for det, siden han blev færdig med sin kandidat i 2008 og efterfølgende startede som ekstern lektor i 2009. Der var dog lige en hage ved tilbuddet: Han ville ikke få et stipendium. Og det ville de tre andre, som instituttet også havde tilbudt en plads, heller ikke. De ville kun få løn for vejledning og undervisning.

Baggrunden var, at instituttet var blevet ramt af nye regler for, hvor mange ph.d.-studerende et institut skulle have. Derfor havde instituttet pludselig fået travlt med at hverve nye ph.d.-studerende, på trods af at der ikke var penge til stipendier.

“I udlandet får man næsten ikke noget for at skrive ph.d., så måske kan det også lade sig gøre for mig. Så kan jeg tjene mine penge som ekstern lektor ved siden af”, tænkte Tore Holst ifølge eget udsagn dengang.

Reddet af feltarbejde

Det var dog ikke alene undervisningstimerne, der blev hans redning. Instituttet havde afsat lidt penge til at rejse for, og dem gjorde Tore Holst brug af.

Hans ph.d. skulle handle om slumturisme, så han tog på feltarbejde i Indien et semester, hvor han kunne dedikere al sin tid til sin ph.d. ved at leve på en sten.

Rejsen viste sig også at være en stor fordel, da han kom hjem. Efter

et år havde instituttet nemlig samlet penge til ét stipendiat, som de fire ph.d.-studerende måtte konkurrere om. Her havde Tore Holst som den eneste været i stand til at hive et helt semester ud af kalenderen dedikeret til sin ph.d., mens de andre havde været nødt til også at bruge tid på job ved siden af ph.d.en.

Tore Holst fik to år af stipendiet til at gøre sin ph.d. færdig, mens en anden fik ét år.

“De to, der ikke fik noget, hoppede begge fra; den ene med svære stresssymptomer, den anden med en resigneret kommentar om, at det ikke hang sammen med hans familieliv”, fortæller Tore Holst.

Næste kamp begynder

Tore Holst lykkedes dog med at gennemføre sin ph.d. i 2016 ved hjælp af stipendiet. Sidenhen har han været tilbage i samme type stillinger som før ph.d.en: Han har været ekstern lektor og undervisningsassistent.

“Hver gang et adjunktur er blevet slået op, er der mindst tre ansøgere, som alle er super velkvalificerede

50

PROCENT

er antallet af postdocstillinger vokset med fra 2010 til 2017 og med 160 procent fra 2006 til 2017. I samme periode er antallet af stillinger på adjunkt-, lektor- og professorniveau kun vokset med 62 procent.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

og har investeret hjerteblod i deres forskning”, fortæller han.

Tore Holst oplever, at folk typisk er nødt til at investere 5-10 år på alene at opnå deres ph.d. Derefter begynder kampen om adjunkturet, som også kræver, at man investerer tid og gratis arbejdskraft. For eksempel bliver man som undervisningsassistent eller ekstern lektor ikke betalt for at tage til internationale konferencer eller at skrive de forskningsartikler, der er afgørende for at få stilling som adjunkt. Det må man gøre for egen regning.

Bliver man i stedet ansat som postdoc, kan det være svært at få den undervisnings erfaring, som også er afgørende for et adjunktur.

“Vi er på en måde fanget. Vi kan skifte metier, men den valuta, vi har investeret så meget i, den er ikke gangbar andre steder. For eksempel antallet af forskningsudgivelser: Ingen i den virkelige verden bekymrer sig om det. Den meget forskningsrettede ph.d.-uddannelse, som vi har brugt 5-10 år på, skal vi så også lige prøve at overbevise en arbejdsgiver om er brugbar”, siger Tore Holst.

RUC's svar

Magisterbladet har været i kontakt med Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab, RUC, der bekræfter, at fire personer var indskrevet som ph.d.-studerende uden løn på instituttet. RUC oplyser, at man ikke bruger ordningen med ulønnede ph.d.-studerende længe, og har ikke yderligere kommentarer. ■

“Vi er på en måde fanget. Vi kan skifte metier, men den valuta, vi har investeret så meget i, den er ikke gangbar andre steder”.

Tore Holst, ekstern lektor

Jon Boiesen er frustreret over usikkerheden i sin tilværelse. Han er nødt til at supplere sine universitetsjob med et job som tourguide.

Universitetsansat og på røven

Jon Boiesens månedlige indkomst ligger for tiden på i alt 11.282 kroner før skat. Det på trods af at han underviser i tre forskellige fag på universitetet og har to løse job ud over det.

Sæsonen for julefrokoster er skudt i gang, og hvis 41-årige Jon Boiesen til sådan en bliver spurgt, hvad han laver, vil han sige, at han er universitetsansat. Det er han også - endda som underviser i fag med titler, der vil imponere selv en skeptisk onkel ved det kolde bord. Han er ekstern lektor i faget retssystemers funktion og virke og undervisningsassistent i ret, moral og politik på Københavns Universitet. På Aarhus Universitet underviser han i retssociologi.

Men der er også en anden udgave af hans jobsituation, som han ikke nødvendigvis fortæller om.

For eksempel tjener han månedligt mindre end en kasseassistent i Netto, på trods af at han er ansat i fem forskellige job, hvoraf tre er, hvad mange ville betegne som eftertragtede og prestigefyldte.

Han er røget ind og ud af supplerende dagpenge og er nu endt på supplerende kontanthjælp.

Han har, siden han blev færdiguddannet kandidat i filosofi for otte år siden, haft 12 forskellige kontrakter, men aldrig én fastansættelse - kun midlertidige stillinger.

Kun i en periode på tre måneder har han haft en kontrakt, han kunne leve af. Ellers har han altid været nødt til at supplere med andre stillinger, dagpenge eller kontanthjælp.

P.t. tjener Jon Boiesen 11.282 kroner før skat. Hvis det fortsætter, ligger han altså under fattigdomsgrænsen på 117.000 kroner årligt efter skat - beløbet, som Danmarks Statistik bruger i sine beregninger.

“Jeg tænker nogle gange på, om jeg valgte den forkerte uddannelse. Måske skulle jeg have valgt noget mindre flyvsk, hvor jobsikkerheden var bedre, og hvor man ikke skulle hutle sig igennem hverdagen”, siger han.

Det er dog kun i perioder, at Jon Boiesen har det sådan.

“Det er ikke alle forundt at arbejde med deres fag, som jeg gør, så den del er jeg glad for. Hvis det ikke var for de vilkår, jeg arbejder under, ville jeg være tilfreds med mit job”, fortæller han.

Bor som sine studerende

Det er usikkerheden og manglen på timer og løn, der især gør, at Jon Boiesen ikke altid er tilfreds med sine vilkår.

Ideen bag eksterne lektorater er, at man med et godt, fast job, eksempelvis som advokat, kan supplere sin indkomst med lidt undervisning, samtidig med at man beriger de studerende og universitetet med viden og erfaring fra “det virkelige liv”.

Sådan går det dog langt fra altid. Ifølge et skøn fra forskeren Janne Glerup er 500-1.000 universitetsansatte i en situation lig Jon Boiesens, hvor man har prekære universitetsjob som sin primære indtægtskilde.

Jon Boiesen er mentor for en studerende, og cirka hver 14. dag er han guide på byvandring. Med disse job som supplement til undervisningen er der ikke mange penge i lønposen.

Derfor bor Jon Boiesen også omtrent som de studerende, han underviser. Han lejer et værelse i Aarhus og har delt køkken og bad. Det delte køk-

9

PROCENT

af universiteternes videnskabelige årsværk er deltidsansættelser så som ekstern lektor, videnskabelig assistent eller undervisningsassistent. Antallet af personer i deltidsstillingerne er dog langt højere. Der var 4737 eksterne lektorer på universiteterne i 2017.

Kilde: Danske Universiteter og FORSKERforum.

ken bruger han ofte sidst på måneden til at lave pasta med ketchup. Og fornøjelser er det også sparsomt med.

“Jeg har ikke råd til at tage på ferie. Sidste år lånte jeg penge af en ven til at tage med på en tur, men det er også en undtagelse”, fortæller han.

Engang ville Jon Boiesen gerne have en ph.d., men det har han opgivet nu, efter at han dog har været tæt på et par gange. Undervisningen har han gjort til sin levevej, men han ser ikke en fremtid på universitetet. Han håber på en dag at få et fast job på en anden type uddannelsesinstitution, hvor en ph.d. ikke er et krav.

Hans følelser omkring løse ansættelser på universitetet er blandede.

“Principielt er det nok ikke en god ting. Men på den anden side tror jeg heller ikke, at jeg havde fået muligheden for at få de job, jeg har, hvis universiteterne i højere grad havde hyret fastansatte. Til de stillinger skal man jo altid have en ph.d., så der kan jeg ikke komme i betragtning”, forklarer han. ■

“Måske skulle jeg have valgt noget mindre flyvsk, hvor jobsikkerheden var bedre, og hvor man ikke skulle hutle sig igennem hverdagen”.

Jon Boiesen, universitetsansat

MIDLERTIDIGT ANSAT OG ENLIG MOR:

“Det kan føles som en lang audition”

Når man konstant skal præstere i den hårde kamp om ansættelser på universitetet, så kan det være svært at få familieliv og karriere til at hænge sammen. Det har postdoc og enlig mor Maja Klausen måttet sande.

Det var med en god mavefornemmelse, at Maja Klausen forsvarede sin ph.d. i 2016. Hun vidste nemlig, at den midlertidige forskerstilling “postdoc” i 8 måneder på Københavns Universitet ventede på den anden side af forsåret.

Maja Klausen er i dag ansat i en tredje postdocstilling. Denne gang på Syddansk Universitet. Hun holder løbende øje med adjunkturer - det næste trin i universitetshierarkiet.

At ansøge og blive bedømt til opslående adjunktstillinger er en længere proces. En ansøgning til et adjunkt er på omkring 20-25 sider, og der kan gå et halvt år eller længe, før man kan være heldig at blive kaldt til samtale, fordi ansøgningen skal bedømmes grundigt først.

“Hvis du er kvalificeret og kommer til samtale, kan du for eksempel blive valgt fra, fordi det er for lang tid siden, du har undervist. Jeg har selv undervist flere semestre under min ph.d., men jeg har ikke haft muligheden for at undervise i mine postdocstillinger”, fortæller Maja Klausen.

Et afslag på en ansøgning til et adjunkt består ofte blot af få linjer på en mail.

En hverdag, der ikke hænger sammen

De hyppige skift fra postdoc til postdoc er krævende for Maja Klausen.

“Det kan føles som en lang audition. Du skal hele tiden gøre dine hoser grønne. Alle steder er potentielt din nye arbejdsplads. Du ved ikke, om du er købt eller solgt. Er du god nok til at lande næste postdoc eller endda få et adjunkt? Eller bliver du sparket ud?” siger Maja Klausen.

Hverdagen bliver ikke nemmere af, at Maja Klausen er enlig mor med to børn. To børn, der er nødt til at bo i København, så de kan se deres far. Maja Klausen pendler derfor mellem Odense og København.

“Nogle dage hænger det ikke sammen for at sige det, som det er. På magisk vis går det jo altid, men det kan være et stort pres at være aleneforælder 11 ud af 14 dage og samtidig prøve at udvise fleksibilitet over for sin arbejdsgiver”, siger hun.

Maja Klausen har også et andet problem: Man kan højst være postdoc på ét universitet i sammenlagt fire år.

“Hvis jeg er heldig, så får jeg brugt mine fire år på de tre universiteter, der ligger i pendlerafstand”, siger Maja Klausen.

Hun kan ikke udelukke, at hun ville sige ja til en endnu løsere ansættelsesform som eksempelvis undervisningsassistent eller ekstern lektor, hvis hun ikke har mulighed for at få flere postdocstillinger:

“Lur mig, om jeg ikke ville sige: “Så tager jeg det lige det her seme-

73

PROCENT

kvindelige forskere med børn, der opnåede en ph.d. mellem 2007 og 2009, havde ikke opnået et lektorat seks år efter ph.d.-graden. Det tilsvarende tal for mandlige forskere med børn er 60 procent.

Kilde: DAMVAD Analytics' rapport “Videnskabeligt personales karriereveje”.

ster. Så får jeg også noget til undervisnings-cv’et og smør på brødet”, selvom vilkårene er elendige”.

Selv med et adjunkturer slutter kampen for en fastansættelse ikke. Adjunkturer er nemlig oftest også midlertidige.

“Jeg har en dag til dagstrategi, som fungerer, fordi jeg er så glad for indholdet af det arbejde, jeg laver som forsker. Får jeg et adjunkturer, så er jeg da i hvert fald igennem næste nøglehul. Der vil jeg da gerne nå hen, vel vidende at det også bare er en midlertidig stilling, og at cuttet fra adjunkt til lektor om muligt er endnu mere umuligt”, siger hun. ■

“Det kan være et stort pres at være aleneforælder 11 ud af 14 dage og samtidig prøve at udvise fleksibilitet over for sin arbejdsgiver”.

Maja Klausen, postdoc

A close-up portrait of a woman with dark hair pulled back, wearing black-rimmed glasses and a light blue-grey knit sweater. She has a neutral expression and is looking directly at the camera. The background is a soft, out-of-focus grey.

Maja Klausen har været ansat i tre midlertidige stillinger, er pendler og enlig mor, så det kan være svært at få det hele til at hænge sammen.

Langt flere kvinder end mænd er i midlertidige stillinger

57 procent af de kvindelige forskeres årsværk på universiteterne består af midlertidige stillinger. Det samme gør sig kun gældende for 44 procent af mændene. Der er brug for, at ledelsen på universiteterne handler, mener DM-repræsentant.

DE MIDLERTIDIGE STILLINGER på universiteterne er i højere grad besat af kvinder end af mænd. 57 procent af kvindernes årsværk inden for forskerstillinger er midlertidige, mens det kun er 44 procent for mændene - altså en relativ forskel på 30 procent.

“Tallene viser, at kvinderne bliver færre, jo højere op i hierarkiet man kommer. Der er forholdsvis mange kvinder, der skriver ph.d., men forholdsvis få, der får et professorat”, siger Olav W. Bertelsen, formand for universitetslærerforeningen i Dansk Magisterforening.

Tendensen, som Olav W. Bertelsen nævner, understøttes ikke alene af Magisterbladets tal. Også en analyse fra DAMVAD Analytics udarbejdet for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd viser, at kvinder har sværere ved at avancere i universitetets hierarki.

Analysen viser bl.a., at 73 procent kvindelige forskere med børn, der opnåede en ph.d. mellem 2007 og 2009, ikke havde opnået et lektorat seks år efter ph.d.-graden.

Olav W. Bertelsen mener, at der er flere grunde til, at kvinder har sværere ved at opnå de faste

stillinger end mænd på universiteterne, og de strækker sig fra direkte diskrimination til mangel på rollemodeller.

Ulighed mellem køn

Kønsforsker og lektor emerita ved Roskilde Universitet Karen Sjørup mener også, at der er et problem med ligestillingen på universiteter. Blandt andet på grund af en række myter og normer, som kan føre til, at det især er mænd, der får de faste stillinger.

“Der ligger stadig en forventning om, at mænd skal priorite-

“Der ligger stadig en forventning om, at mænd skal prioritere karrieren og kvinder familien”.

Karen Sjørup, kønsforsker

re karrieren og kvinder familien. Men det er jo under hastig forandring i disse år, hvor flere kvinder end mænd bliver kandidater, og nogenlunde lige mange kvinder og mænd tager ph.d.”, siger hun.

Desuden hersker der en myte på universiteterne om, at forskere skal arbejde hele tiden, mener Karen Sjørup.

“Den myte er mænd bedre til at leve op til. De er mere strategiske i forhold til deres udgivelse, og så er de bedre til at blufte om, hvor meget de har lavet”, siger hun.

Hun ser også en tendens til, at mænd er bedre til at sørge for hinanden, for eksempel ved at citere hinanden eller fælles udgivelser.

En løsning?

Olav W. Bertelsen anerkender, at det er en svær opgave at løse problemet med, at kvinder falder fra, før de opnår de eftertragtede faste stillinger som lektor eller professor. Noget må dog gøres, mener han.

“Hvis vi ikke er gode nok til at ansætte kvinder, så mister vi en væsentlig del af talentmassen”, siger han.

Det er især ledelsen, der har en opgave at løfte:

“Hvis universiteterne var en privat virksomhed, så ville topledelsen tage en beslutning om, at der skulle ansættes flere kvinder i faste stillinger. Men på universiteterne er det tilsyneladende sværere at føre den slags beslutninger ud i livet”, siger Olav W. Bertelsen.

Ville lederne ikke sige, at de allerede gør, hvad de kan, for at finde kvalificerede kvinder?

“Det er rigtigt, at det i nogle situationer kan være en svær opgave at finde de kvalificerede kvinder. For eksempel der, hvor jeg kommer fra, datalogi. Men så må man udvide blikket og se, om der er faglige discipliner, man ikke ellers har interesseret sig for, hvor der er dygtige kvinder, man kan rekruttere”.

Magisterbladet har også henvendt sig til universiteternes organisation, Danske Universiteter, med tallene.

“Universiteterne er desværre langt fra i mål med hensyn til ligestilling, så jo, der er plads til forbedring”, skriver organisations direktør, Jesper Langergaard, i en skriftlig kommentar til Magisterbladet. ■

RELIGION

DEN KRISTNE KROP – FEM ESSAYS OM KØD, BLOD, HUD OG HÅR

Mikael Rothstein
U Press, 2018, 368 sider, 275 kr.

I Danmark opfattes kristendom typisk som et spørgsmål om inderlighed, etik eller national selvfølelse, men de kristne religioner er også en sanselig, kropslig og blodig affære. I fem halvlange essays belyser religionshistorikeren Mikael Rothstein nogle af disse træk. Bogen handler, kort sagt, om kristendom, men på en måde, man ikke er vant til: 1) Kult og kannibalisme; nadverkulten sammenlignet med kannibalisme blandt sydamerikanske indianere. 2) Jesus er en frisur; en analyse af Jesus' hår og skæg som afgørende byggesten i konstruktionen af kristendommens gud. 3) Den hellige forhud; en undersøgelse af den århundrede lange kult for Jesus' forhud. 4) Sektlederen Jesus; Jesus i sammenligning med alle mulige andre sektledere. 5) Kroppen og det kosmiske drama; noget om forholdet mellem kristne forestillinger om "synd" og "frelse" og spisen-de kroppe.

Se flere bøger på
magisterbladet.dk

POLITIK

Krem i krig – Ruslands brug af militær magt

Niels Bo Poulsen og Jørgen Staun (red.)
Djøf Forlag, 2018, 328 sider, 380 kr.

Rusland har spillet en markant rolle i mange af de militære konflikter, vi har set siden Sovjetunionens kollaps i 1991 og frem til i dag på den tidligere supermagts territorium. Perioden efter Sovjetunionens sammenbrud var præget af en række borgerkrige og voldelige etniske sammenstød. Senest med Ruslands annektering af Krim og kampene i det østlige Ukraine er der igen opstået en højspændt sikkerhedssituation i Ruslands nærområder. I denne bog undersøger en række danske Ruslands- og militærforskere spørgsmålet: Hvad har Ruslands rolle været i krigene og konflikterne i det postsovjetiske rum, og hvordan kan den russiske adfærd forklares?

LEDELSE

Ledelse i virkeligheden

Alfred Josefsen, Ann-Christina Matzen Andreasen og Rikke Strøyer Christophersen
Alfred AS, 2018, 158 sider, 250 kr.

Som offentlig leder er det ultimative mål at skabe værdi og velfærd for borgerne. Men hvordan? Det giver "Ledelse i virkeligheden" et bud på. Bogen handler om virkeligt og virksomhedsfuld ledelse i praksis. Den er vokset ud af et forløb om ledersparring mellem centerleder Ann-

Christina Matzen Andreasen og Alfred Josefsen, som gjorde en forskel og førte til positive resultater for borgere og medarbejdere. Gennem personlige ledelsesfortællinger kommer vi med ind i ledelsens maskinrum og hører om udfordringer, de svære valg og succeserne på vejen dertil. Ambitionen med bogen er at inspirere og skabe mere lyst til ledelse. Kig med i værktøjskassen!

SAMFUND

Velstandssamfundet, bind 1-2

Jens Christensen
Books on Demand, 2018, i alt 1.080 sider, hhv. 250 og 350 kr.

Mennesker har til alle tider skabt deres eksistensgrundlag i et livtag med naturen og med hinanden. Længe levede kun få over sultegrænsen. Hvordan har samfundslivet ændret sig, så en stigende del af verdens befolkning har forvandlet tilværelsen fra fattigdom til velstand? Bogen skildrer, hvorfor og hvordan denne udvikling er lykkedes for nogle samfund og ikke for andre. Fremstillingen fokuserer på forretnings- og teknologiudviklingen som det dynamiske omdrejningspunkt for samfundenes skabelse af værdi og velstand - i et samspil med stat, viden og kultur.

PÆDAGOGIK

A Theatre Laboratory Approach to Pedagogy and Creativity – Odin Teatret and Group Learning

Tatiana Chemi
Palgrave Macmillan, 2018, 263 sider, 106,99 €

This book considers the pedagogy of the theatre laboratory, focusing on seminal theatre group Odin Teatret. It provides a detailed discussion of the historical background to theatre laboratories, including their conception, before moving on to specific examples

of how the work at Odin Teatret crosscuts creativity, pedagogy, and research practices. The book draws on a range of insightful sources, including historical readings and previous literature, interviews with members of the theatre group, autoethnographic pieces, and personal experiences. Its unique narrative brings fresh insights into how to establish inquiry-based learning laboratories, in order to rethink higher education. It will be an invaluable resource for students and academics working on performance, creativity studies and pedagogy.

LIGESTILLING

Da kvinder tog magten

Søs Marie Serup
Gads Forlag, 2018, 304 sider, 299,95 kr.

Otte markante kvinder fortæller om et kvindeliv med magt: rørende, inspirerende og ærlige historier om alt fra atomkraft til lukkelov, om at skulle tie stille og se sød ud, om badekarnotater, Carmen Curlers, kvindefester, pigeclubber og fru Mortensens stamtræ - og om kærlighed, familieliv og venskaber. Deres fortællinger illustrerer Danmarks udvikling fra dengang i 70'erne, hvor magt var noget med mænd, til 00'erne, hvor kvindelige partiledere pludselig var reglen snarere end undtagelsen. "Da kvinder tog magten" er 40 års politisk historie og 40 års kvindeliv fortalt af stærke kvinder, som gik forrest, dengang det var svært - og som banede vejen for de kvinder, der kom efter.

“Et væsentligt fokusområde i gruppens arbejde er, når en fjendtlig nation får adgang til data fra fx profiler på sociale medier for at påvirke et demokratisk valg”.

Anja Bechmann, leder af forskningscenteret DATALAB

Fake news underminerer vores tillid til viden

Falske nyheder er blevet en kompleks størrelse, der truer både demokratiet og forskningen, siger forskeren Anja Bechmann. Hun er udpeget til en ekspertgruppe, der skal rådgive EU-Kommissionen på området.

Hvis jeg siger, at dette er en talerstol, og du siger, det er en elefant, får vi svært ved at samarbejde". Ordene stammer fra en tale, som tidligere præsident Barack Obama holdt i Sydafrika kort efter mødet mellem præsidenterne Trump og Putin i Helsinki.

I sin første politiske optræden længe forsøgte han at få styr på det fænomen, som er ved at trække tæppet væk under politiske og demokratiske processer overalt i verden.

Begrebet fake news er blevet uhyre komplekst, erkender den danske forsker Anja Bechmann. Hun er leder af forskningscenteret DATALAB på Aarhus Universitet.

"Det bruges om alt fra almindelige løgne, postulater, sladder og rygter til de mere omfattende metoder, hvor politiske interessegrupper med strategiske kampanjer fremmer en bestemt dagsorden", forklarer hun.

Anja Bechmann og Rasmus Kleis Nielsen, forskningsleder ved Reuters institut for journalistik ved University of Oxford, er udpeget som de to danske medlemmer af EU's High Level Expert Group (HLEG) om fake news.

"Et væsentligt fokusområde i gruppens arbejde er den geopolitiske intervention, når en fjendtlig nation får adgang til data fra fx profiler på sociale medier for at påvirke et demokratisk valg i et andet land", siger Anja Bechmann.

Skandalen omkring det engelske konsulenthus Cambridge Analytica har afsløret, at metoden er brugt i forbindelse med både det seneste amerikanske præsidentvalg og den engelske Brexit-afstemning.

Metoden kan ifølge Anja Bechmann være effektiv, fordi man her går ind og håndplukker profiler på sociale medier og serverer dem budskaber, som er designet specielt til deres interesser og psykologiske profil.

"Du går benhårdt efter folk, der fx hader homoseksuelle, kvinder, arbejdsløse eller brugere, som er racistiske, med budskaber, der er tilpasset dem. Det handler om at finde de specifikke punkter, der knytter disse folk sammen i communities, og påvirke dem til at dele misinformationen", forklarer Anja Bechmann.

"I starten antog vi, at det var teknologi, der var skurken, når historierne gik viralt. I virkeligheden er de såkaldte bots (applikationer, der genererer automatisk deling på sociale platforme) ikke det store problem.

Der bliver gjort en indsats for at opdage og fjerne dem. Det er langt sværere at få afsløret, hvem der har hyret hvem til at promovere en bestemt dagsorden, så informationerne går viralt i så stor skala og med så stor hast", siger hun.

Polarisering

Bag opblomstringen af fake news ligger også en større polarisering i de vestlige samfund. Den gør det langt nemmere at trænge ind med styrede dagsordener på de sociale medier.

Endelig har ny forskning afsløret, at den allerstørste risiko hverken lig-

5 ANBEFALINGER i kampen mod fake news

Undgå al form for censur og angreb på internettet, er budskabet.

Alle former for falske, forkerte, misvisende informationer, som er designet, præsenteret og promoveret for bevidst at skade offentlige interesser eller opnå profit.

Sådan lyder definitionen på fake news fra en High Level Expert Group, der blev nedsat af EU i januar 2018, og som siden har afleveret et sæt anbefalinger.

Målet med gruppen er at opnå et "best practice", der kan beskytte EU-landene mod fake news-angreb på demokratiske processer.

Der findes ingen simple løsninger, men al form for censur skal undgås, advarer gruppen i sin rapport, der blev udgivet i marts 2018.

Gruppens fem anbefalinger lyder:

- 1. Skab større gennemsigtighed omkring indholdet på digitale platforme.**
- 2. Uddan medierne og deres brugere i at navigere i den nye medieverden.**
- 3. Sørg for at udvikle techværktøjer, der kan afsløre, hvad der er sandt og falsk.**
- 4. Beskyt diversiteten og bæredygtigheden i europæiske medier.**
- 5. Forsk i, hvordan fake news påvirker demokratiet.**

ger i teknologien eller i fjendtlige starters skjulte dagsordener. Den ligger inde i hovedet på os selv.

En undersøgelse offentliggjort i tidsskriftet Science konkluderer, at brugerne på sociale medier gerne deler falske nyheder - selvom de ved, at de er falske.

Folk er simpelthen ligeglade med, om noget er sandt eller falsk. De foretrækker faktisk fake news frem for sande nyheder, hvis de falske vel at mærke bekræfter deres egne fordomme.

Fake news bliver derfor delt oftere end sande historier, viser undersøgelsen, der omfatter 26.000 historier tweetet af 3 millioner brugere over mere end 10 år.

“Det ser ud til at stå ret klart, at falsk information performer bedre end ægte information, og at det ikke har noget at gøre med bots, men måske mere med den menneskelige natur”, siger lederen af projektet, Soroush Vosoughi fra Massachusetts Institute of Technology, MIT, til tidsskriftet The Atlantic.

Skjulte algoritmer

Fake news rammer vidensarbejdere og forskere på tre fronter, siger Anja Bechmann.

“For det første hacker fake news folks tillid til viden. For det andet gør algoritmer, der er designet til at kontrollere dataflowet, det svært at finde ud af, hvad der egentlig sker. Vi kan ikke se, hvad der foregår i hindens feeds på de sociale medier, på samme måde som vi kan se, hvad der foregår i aviser, radio og på tv”, siger hun.

Endelig er modsvaret fra politikere og embedsfolk øgede privacyhensyn i form af EU’s GDPR-forordning, der paradoksalt nok er med til at lukke forskningen ude fra de digitale stammefællesskaber.

“Vi kan ikke som universiteter oplyse og være kritiske og afdækkende, fordi vi ikke har adgang til de platforme, hvor fake news spredes”.

Derfor ligger hendes anbefalinger i tråd med ekspertgruppens råd til EU-Kommissionen, som man kan læse på dette opslag.

“Vi kan ikke som universiteter oplyse og være kritiske og afdækkende, fordi vi ikke har adgang til de platforme, hvor fake news spredes”, siger Anja Bechmann, der er leder af forskningscenteret DATALAB.

EU skal arbejde for mere transparens og mere åbenhed i forhold til trafikken på de sociale medier og udvikle techløsninger, der hjælper journalister og forskere med at gennemskue falske nyheder.

“Vi skal have udviklet maskinlæringsteknologi, der understøtter en refleksiv holdning hos vidensarbejdere og hjælper dem med at afsløre, hvad der er sandt og falsk”, siger Anja Bechmann. ■

Opslag – Knæk Cancer

Kræftens Bekæmpelse uddeler 10 millioner til Ny kræftmedicin – indsamling af erfaringer fra klinisk praksis

Ny kræftmedicin tages i brug på baggrund af videnskabelige undersøgelser på udvalgte patientgrupper. Når medicinen anvendes i almindelig daglig praksis, kan erfaringen med medicinen være anderledes. Medicinen anvendes ofte til en bredere patientgruppe end i det kliniske forsøg – for eksempel ved at patienter har flere samtidige sygdomme end tilladt i forsøget. Patienterne kan også i daglig klinisk praksis have andre bivirkninger end undersøgt i de forsøg, der ligger til grund for godkendelsen af lægemidlet. Det vil sige, at når medicinen godkendes og tages i brug, kan der være begrænset viden om, hvem medicinen i en bredere forstand gavner eller ikke gavner. Dette gælder i særlig grad ny biologisk og immunterapeutisk behandling.

Kræftens Bekæmpelse ønsker en mere systematisk opsamling af erfaringerne med ny medicin – så både patienter og læger har et bedre beslutningsgrundlag. Der er behov for at indsamle både patienternes og lægernes erfaring med ny medicin samt kortlægge, hvordan medicin udbredtes og anvendes i forskellige behandlingslinjer/kombinationer for forskellige patientgrupper og molekylærbiologiske profiler. Herunder er der også behov for at udforske nye metoder til at evaluere effekter og bivirkninger af ny medicin under ibrugtagning, f.eks. ved at bruge patientrapporterede oplysninger.

Der afsættes derfor i alt 10 mio. kr. af Knæk Cancer 2018-midlerne til indsamling af erfaringer fra klinisk praksis.

Puljen kan søges af faglige grupper – for eksempel DMCG’ere, videnskabelige selskaber, forskergrupper m.v.

Se hele opslaget samt vejledning på vores hjemmeside: www.cancer.dk/bevilling.

Ansøgningsfrist

Der kan ansøges 4 gange årligt:

9. januar, 3. april, 6. august og 9. oktober kl. 15.00.

Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (KBVU)

Støtte til eksperimentel, klinisk og epidemiologisk kræftforskning

Ansøgningsfrister:

Hoveduddelingen:

- **1. februar 2019 kl. 15.00:** Projektstøtte, postdocstipendier og udlandsophold over 1 måneds varighed inkl. løn.

Andre uddelinger:

- **14. december 2018 kl. 15.00:** Juniorforskerpris
- **15. februar, 15. maj, 15. august og 15. november kl. 15.00:** Skolarstipendier og rejser under og over 1 måneds varighed ekskl. løn.

Ansøgningskema:

Elektronisk ansøgningskema samt Information om støttemuligheder og formkrav finder du på vores hjemmeside www.cancer.dk/bevilling.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Michelle Malou Speiermann på mimas@cancer.dk eller 3525 7258.

Kræftens Bekæmpelse
Bevillingssektionen

Københavns Professionshøjskole har mistet flest årsværk

Professionshøjskolerne har mistet 209 årsværk, siden topcentsbesparelserne blev indført i 2016. Ifølge tal fra Uddannelses- og Forskningsministeriet er broderparten forsvundet i København. De store byer er ved at blive tømt for kvalitet i velfærdsuddannelserne, advarer S-ordfører.

PÅ BLOT TO ÅR har landets professionshøjskoler mistet tilsammen 209 årsværk.

I 2016 beskæftigede skolerne 7.579 fuldtidsansatte, i 2017 i alt 7.370.

Professionshøjskolesektoren i København har mistet flest årsværk i årene med topcentsbesparelser. Tilsammen har UCC og Metropol - der i dag er fusioneret til Københavns Professionshøjskole (KP) - mistet 164 årsværk i perioden.

Det er uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers, der oplyser tallene i et svar til Uddannelses- og Forskningsudvalget. Årsværkene er ikke opgjort i VIP- og TAP-stillinger, hhv. videnskabeligt og teknisk-administrativt personale.

S-ordfører Mette Reissmann kalder reduktionen for bekymrende.

Uanset om det er underviserjob eller administrative stillinger, der er forsvundet, så er 200 færre årsværk lig med et kraftigt kvalitetsfald på kernevelfærdsuddannelsesområdet, siger hun.

“Vi ved, at dimittender fra professionsuddannelserne ikke flytter langt væk fra det sted, hvor de uddanner sig. I de store byer er efterspørgslen efter skolelærere, pædagoger og sygeplejersker stor, da der bor mange ældre, omsorgs- og plejekrævende borgere samt familier med børn. Derfor er det en skidt udvikling”, forklarer Mette Reissmann.

Betydelige afskedigelser på trapperne

Ifølge rektor for KP Stefan Hermann er der reelt forsvundet endnu flere stillinger, end ministeriets opgørelse afdækker.

“Forud for fusionen mellem UCC og Metropol blev der nedlagt omtrent 200 underviserstillinger på de to institutioner. Det pynter lidt på antallet af årsværk, at det i 2016-2017 lykkedes os at skaffe eksterne midler til forskning og udvikling på godt og vel 70 millioner kroner. Men de job, det har givet, er ikke direkte undervisningsrelaterede”, forklarer Stefan Hermann.

Når København er særligt hårdt ramt, skyldes det blandt andet, at konkurrencen på efter- og videreuddannelsesmarkedet er benhård. Derfor bliver Københavns Professionshøjskoles kursusvirksomhed ikke en “cashcow”, der kan være medfinansierende på kerneuddannelserne, påpeger rektor.

“Det er indiskutabelt, at vi vil komme til at gennemføre betydelige afskedigelser, i takt med at vi skal finde vores del af sektorens samlede besparelser for 2,6 milliarder frem mod 2022. Vi kommer også til at overveje, hvor mange af de små udbud vi kan holde kørende”, siger Stefan Hermann.

Hovedstaden holdt hårdest for

Som den eneste kan Professionshøjskolen Absalon tælle flere hoveder i 2017 end i 2016. Antallet af årsværk steg fra 741 til 785.

Sekretariatschefen oplyser, at 38 af de 43 stillinger er nye underviserjob på fx diplomingeniøruddannelsen i bioteknologi i Kalundborg og et nyt udbud af socialrådgiveruddannelsen i Slagelse. Når Absalon er ekspanderet trods topcentsbesparelserne, er det for lånte

“Velfærdsuddannelserne er ved at blive tømt for den sidste rest af kvalitet”.

Mette Reissmann, ordfører for S

penge, oplyser rektor Camilla Wang.

“Vi tog penge fra egenkapitalen for at oprette nye studiepladser. Det betyder, at vi har budgetteret med underskud i tre år. Der bliver ikke vækst mere på Absalon i de kommende år, måske tværtimod”, understreger Camilla Wang.

Selv om socialdemokraterne støtter ideen om at skabe et uddannelsesdanmark i bedre balance, så må det ikke ske på bekostning af uddannelseskvaliteten i byerne. Det fastslår socialdemokraternes ordfører, Mette Reissmann.

“Velfærdsuddannelserne er ved at blive tømt for den sidste rest af kvalitet, og hovedstaden har holdt hårdest for. Derfor vil S stoppe de årlige besparelser i sektoren, hvis vi får muligheden efter et valg”, siger Mette Reissmann.

Magisterbladet har forgæves forsøgt at få en kommentar fra Venstres uddannelsesordfører, Marcus Knuth. ■

SÅ MANGE ÅRSVÆRK HAR DE MISTET FRA 2016 TIL 2017:

Professionshøjskolen UCC:	54
Professionshøjskolen Metropol:	110
Professionshøjskolen Absalon	+ 43
Professionshøjskolen Lillebælt	38
Professionshøjskolen VIA	11
Professionshøjskolen UC Syddanmark	11
Professionshøjskolen Nordjylland	19
Danmarks Medie- og Journalisthøjskole	11
I ALT	209

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

HVOR BLEV KODEKVINDERNE AF?

Verdens første computerprogram blev skrevet af en kvinde. Det første sprog, der kunne oversætte fra engelsk til computersprog, blev udviklet af en kvinde. Og den første elektroniske computer blev programmeret af et team på seks kvinder. Ny bog vil lære kvinder at kode – igen.

HVORFOR SKAL KVINDER KUNNE PROGRAMMERE?

- 1. Helt basalt fordi it limer vores hverdag sammen. Teknologi og algoritmer styrer vores liv: Hvad vi køber, hvor vi går hen, hvem vi dater osv. Det er vigtigt at forstå, hvad der sker inde under skærmen, og at være med til at skabe sin egen teknologiske verden.**
- 2. It-branchen mangler en talentmasse, der kan programmere, og der er mange talenter blandt kvinderne.**
- 3. For teamets skyld. Det er sjovt at arbejde sammen med forskellige folk. Diversitet er godt for de produkter, der skal udvikles.**
- 4. For at være en god rollemodel for sine døtre, og det kræver tag på teknologien. Ellers bliver det lynhurtigt far, der styrer teknikken, og mor, der henter og bringer.**

Kilde: Sine Zambach

2015 fik Katherine Johnson som 97-årig overrakt Presidential Medal of Freedom fra Barack Obama for sin indsats som naturvidenskabelig rollemodel for afroamerikanske kvinder. Hun var blot en af de fremadstormende dygtige kvindelige matematikere, som meldte sig under fanerne hos NASA i rumkapløbet i 1960'erne og blev ekspert i navigationsberegninger.

Hun var så god, at den amerikanske astronaut John Glenn bad om, at Katherine Johnson skulle tjekke beregningerne, da han som den første ikke-russiske astronaut i februar 1962 blev sendt i kredsløb om jorden.

Det fortæller Sine Zambach i sin nye bog, "Kvinde kend din kode", som hun har skrevet for at give kvinder et redskab til også at skabe it.

"Mit hovedformål er, at kvinder skal prøve at programmere og blive opmærksomme på, at det ikke behøver at være en mandeting", siger Sine Zambach, som er specialkonsulent i økonomi og analyse på Copenhagen Business School, hvor hun arbejder med dataanalyse.

Hvorfor tog mændene over?

Til trods for at kvinderne var pionerer i it-branchen, er der i dag ganske få kvinder i branchen, særligt inden for programmering, skriver Sine Zambach i sin bog.

En forklaring kan være, at computerne dengang var nogle kæmpestore mainframes, som var ret besværlige at programmere og krævede enormt meget tastearbejde. Derfor kaldte man dengang programmeringsarbejdet for sekretærarbejde, selv om kvinderne skulle være virkelig dygtige til matematik.

"Men de såkaldte sekretærer sad også og udviklede. Og eftersom de var nogle af de første, måtte de bare finde ud af det", siger Sine Zambach, som er cand.scient. i bioinformatik og ph.d. i datalogi og selv starte-

de med en bachelor i biokemi, men fandt ud af, at det var sjovere at nørdede ved computeren end i laboratoriet.

Reklamer til mænd

Da udviklingen så gik i retning af det mere kommercielle, og mange fik deres egen computer, fik man brug for at tiltrække flere medarbejdere, og branchen begyndte at fokusere meget på mænd som målgruppe.

"Tilbage i 70'erne begyndte man med rekrutteringsreklamer, som mere rettede sig mod den introverte, skaknørdede type, og det appellerer nok ikke så meget til kvinder", siger Sine Zambach, som fortæller, at det blev fulgt op af populærkulturen, hvor man i høj grad fremhævede det mandlige geni.

"Jeg er ret vild med film som "Tilbage til fremtiden", men den er også meget stereotyp. Nogle af de film og serier fra dengang fremhæver den lidt introverte, nørdede, pizzaspisende helt, og det er åbenbart ikke en kvinde", siger hun og forklarer, at når man kigger i kilderne, sker der også et eller andet med reklamerne i 80'erne, hvor far leger med computeren, og mor står og hakker grøntsager.

Hvorfor har Danmark så få kvinder i it-branchen?

Sine Zambach siger, at en af fortællingerne er, at kvinder springer til, når der er en brændende platform, og "når branden er slukket", hopper de over i klassiske kvinderoller.

"Fx strømmede kvinderne til under 2. verdenskrig, og i 60'ernes USA var den brændende platform, at USA skulle vinde rumkapløbet om at være de første på månen. Måske handler det om, at kvinder motive-res af at gøre noget for at redde verden", siger Sine Zambach, som mener, at de få kvinder i branchen er en global trend i de vestlige lande.

Derfor er det vigtigt at få større diversitet blandt programmørerne,

“I bogen præsenterer jeg programmering med feminine eksempler som fx klima, sundhed, tøj og sociale interaktioner”, siger Sine Zambach, som har skrevet bogen “Kvinde kend din kode”, som er udkommet på forlaget FILO.

så miljøerne bliver mindre indspiste.

“Nogle steder har der udviklet sig en lidt hård og nogle gange sexistisk tone, og det kan få kvinder til at flygte”, siger Sine Zambach og understreger, at hun nødigt vil skælde mandemiljøerne ud, men at de på den anden side gerne må være bevidste om, at de få kvinder, der er i branchen, kan finde på at stemme med fødderne, hvis miljøet er for hårdt, og de samtidig ikke føler sig inkluderet.

“Det kan fx handle om at blive inddraget i de tekniske diskussioner”, siger hun.

Hvordan får vi flere kvindelige programmører?

Sine Zambach mener, at diversitet i udviklergrupperne ganske enkelt giver bedre produkter, og at man skal appellere til kvinderne ved blandt andet at vise, at det faktisk gør en forskel, når kvinder er med i udviklerteam.

“Det er fx ikke uden grund, at noget af det første, der blev udviklet til iPhone, var en app til pizzaudbringning”, siger hun og fortæller, at der gik ret lang tid, før der kom apps rettet mod kvinder.

“De nye smartwatches, som jeg ser flest kvinder gå med, er også et godt eksempel”, siger hun.

“De kan måle alt muligt, men ikke ens temperatur om morgenen, selv om det er interessant både for dem, der vil være gravide, og for dem, der ikke vil være det. Men det har man ikke tænkt med, selv om det egentlig er utrolig ligetil”, siger hun. ■

“Normer påvirker. I Indien, Afrika og flere syd- og østeuropæiske lande er der ganske mange kvinder inden for it”.

Sine Zambach, cand.scient. i bioinformatik og ph.d. i datalogi

DEN STORE KAMP OM DINE DATA

Stater og virksomheder indsamler mere information om os end nogensinde før. Samtidig kæmper en voksende gruppe internetaktivister for, at borgerne genvinder magten over deres personlige oplysninger.

Christian Panton kigger op og vinker, hver gang han kører ad motorvejen til og fra Aamager. Her hænger en af politiets nummerpladescannere, der fotograferer samtlige forbigående biler og gemmer bilpladerne i en database. Det er en af den slags scannere, som regeringen arbejder på at få flere af.

“Det er en lille hilsen til dem bare for at sige, at jeg godt ved, hvor de er henne, og hvad de laver”, siger Christian Panton, der har en ph.d. i geofysik.

Panton kalder sig selv for “passioneret internetaktivist” og har gennem årene udfordret autoriteterne på forskellig vis. Han har hacket Rejsekortet for at udstille dets sikkerhedshuller, og han har programmeret sit eget loginsystem til NemID, fordi han opdagede, at det officielle system scannede hans computer unødigt. Og så bruger han flittigt sin ret til aktindsigt og indsigt i persondata. For nylig har han bedt Datatilsynet om at undersøge, om politiet behandler hans personlige data korrekt. En frelidelig, men tydelig protest.

“Nummerpladescannere er en genial teknologi, hvis man bruger den til at lede efter helt bestemte biler, fx stjålne nummerplader. Det er den passive masseovervågning, som bliver mere og mere udbredt, der provokerer mig. Det er vammelt, når man bare indsamler enorme mængder data om borgerne uden grund. Hvorfor kan vi ikke få lov til at være i det her samfund uden at skulle registreres af staten overalt?” spørger Panton.

Han er en af stadig flere aktivister, der kæmper for mere privatliv, mindre overvågning og retten til indflydelse på den måde, virksomheder og staten udnytter vores personlige oplysninger på.

“Der er en stigende bevidsthed om det problematiske i, at der indsamles mere data om os end nogensinde før i historien. Det er en bevægelse, der minder om dem, man også har set inden for miljø og fødevarer - måske særligt blandt unge, der i højere grad begynder at beskytte sig selv digitalt”, siger seniorforsker Rikke Frank Jørgensen, der ved Institut for Menneskerettigheder forsker i, hvordan den teknologiske udvikling påvirker retten til ytringsfrihed og privatliv.

For eksempel har juristen Rasmus Malver indsamlet over 680.000 kroner, der skal bruges til at trække justitsminister Søren Pape Poulsen i retten for ulovlig overvågning af borgerne via teleselskabernes logning - en metode, som blev introduceret med antiterrorpakken efter 11. september 2001.

Kampen for at sikre vores personlige data er vigtig, fordi den handler om menneskeretten til privatliv, mener Rikke Frank Jørgensen.

“Det handler om at beskytte menneskers private sfære, typisk over for en stat, som er mere magtfuld end de enkelte individer. På samme måde som staten ikke har ret til at tvangsvaccinere dig eller gå ind i din bolig uden grund, kan den heller ikke bare indsamle og bruge alverdens oplysninger om dig”, siger hun.

Det er ikke nok at sige ja eller nej

Selv om internetaktivisterne har fået et vigtigt kort på hånden med den nye europæiske persondataforordning, er der stadig lang vej igen. Det mener ph.d. Mads Schaarup Andersen, som har forsket i, hvordan man får privacy til at fungere for brugerne.

“Samtykke bliver af mange set som den hellige gral til at give brugerne mere magt. Det kender vi for eksempel fra mobilen, hvor vi skal give apps tilladelse til at bruge kame-

NYT DATAETISK RÅD

Regeringen vil nu oprette Dataetisk Råd, “der bl.a. skal give anbefalinger om dataetiske spørgsmål og dilemmaer og bidrage til samfundsdebatten”, skriver regeringen.dk.

Akademikerne er glade for tiltaget. Hovedorganisationen ønsker, at det dataetiske råd skal sikre følgende:

Der foretages en dataetisk konsekvensanalyse af ny lovgivning.

Beskyttelse af medarbejderne i forhold til de etiske konsekvenser, som udvikling, implementering og brug af data kan have.

Der stilles krav om bestræbelse på neutralitet ved brugen af AI.

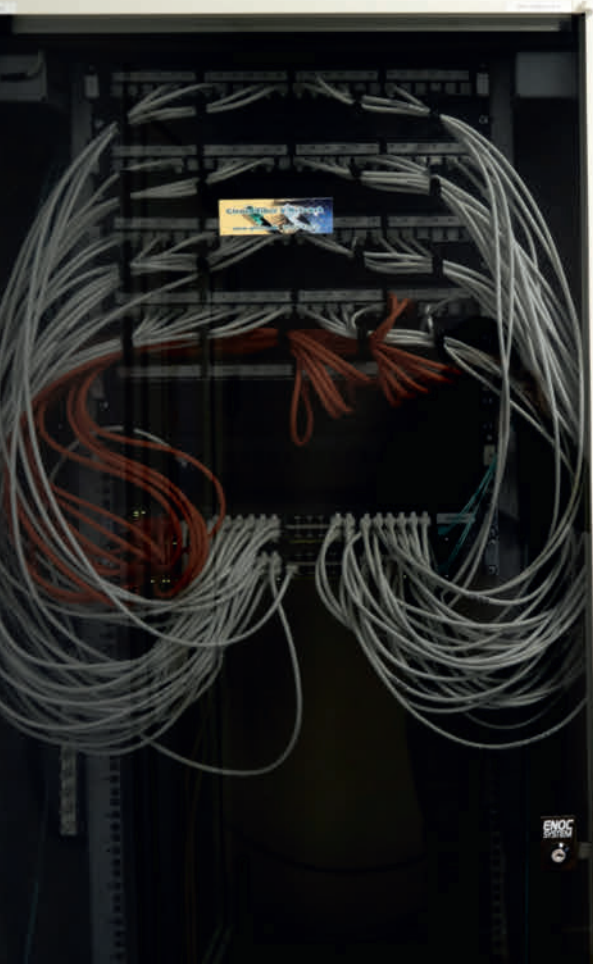
Der stilles krav om, at der er en tydelig deklaration til brugerne, når de interagerer med robotter, fx telefonassistenter.

Der stilles krav om transparens for både offentlige og private virksomheder ved brug af AI og algoritmer.

Dataetik kommer på skoleskemaet i både folkeskolen og gymnasiet.

“Mine aktivistiske projekter skal ikke fylde for meget. Det er lidt som at have en hamster. Den skal fodres en gang imellem, men det er relativt hurtigt klaret. Det er ikke en stor granddanois, der skal gå ture mange gange om ugen”, siger internetaktivist og ph.d. i geofysik Christian Panton.

4 VÆRKTØJER

til digitalt selvforsvar

1. **DuckDuckGo** er en søgemaskine, der i modsætning til Google ikke gemmer eller deler oplysninger om brugerne.
2. **Signal** er en messengerapp til telefonen, som sender krypterede beskeder, der i modsætning til sms'er og almindelige e-mails ikke kan læses af andre end modtagerne.
3. **ProtonMail** er et krypteret og open source-e-mailsystem udviklet ved forskningscenteret CERN.
4. **Internetbrowseren Tor** krypterer din internettrafik og leder den gennem et verdensomspændende netværk af servere, så din færden ikke kan spores tilbage til din egen IP-adresse.

» raet eller gps. Tanken er, at så længe vi giver brugerne mulighed for at sige ja eller nej, så vil de også tage fornuftige beslutninger. Men det viser sig - og det er der klart belæg for i forskningen - at der er så mange valg i dag, at det er praktisk umuligt fornuftigt at tage stilling til det hele”, siger Mads Schaarup Andersen, der i dag arbejder for Alexandra Institutet, en almennyttig virksomhed, som hjælper virksomheder med at anvende ny it-forskning og -teknologi.

Mads Schaarup Andersen har derfor selv været med til at udbrede den globale bevægelse The MyData Alliance, hvis mål er at give enkeltpersoner mere indflydelse på data, der bliver indsamlet om dem. Men også den tilgang har sine svagheder, pointerer han.

“Der er store muligheder i at afsøge, hvordan brugerne får mere indflydelse på deres data. Men risikoen ved at give magten tilbage til brugerne er, at man får flyttet hele byrden over på det enkelte individ”, siger Mads Schaarup Andersen.

Med andre ord er det kun dem, der har tid og overskud til at håndtere det, som får fordelene.

“Så ender man med at generere en masse muligheder for de i for-

vejen ressourcestærke - og så får de, der allerede har magt, mere magt”, siger Mads Schaarup Andersen.

Privatlivet er vigtigt for demokratiet

Da politiet den 28. september i år jagtede en sort Volvo og spærrede Storebæltsbroen og Øresundsbroen for al trafik, fulgte Christian Panton med fra sin computer. Herfra kunne han se - langt før det blev skrevet i medierne - at Flyverhjemmeværnet holdt tæt øje med landsbyen Espe på Fyn. Det kunne han, fordi han har udviklet et computerprogram, der følger de spionfly, som ellers ikke optræder på officielle flytrafiksider, og som automatisk kan offentliggøre fly-

“Der er så mange, der render rundt og er sure over alt muligt uden at gøre noget ved det. Min filosofi er, at man kun kan ændre på noget, hvis man møder op”, siger Christian Panton.

“Jeg er lidt rainmany og kan se systemer og mønstre, og så er det klart, at sådan en operation, hvor man lukker broer ned, den interesserer mig”.

Christian Panton, aktivist

enes afgang på Twitter-profilen @hemmeligefly.

“Det er sådan noget, jeg synes er sjovt at sætte fokus på. Jeg er lidt rainmany og kan se systemer og mønstre og sådan, og så er det klart, at sådan en operation, hvor man lukker broer ned, den interesserer mig”, siger Christian Panton, der ganske bevidst bruger ordet aktivist om sig selv.

“Der er nogen, der siger: “Hey, den der aktivistlabel, det er ikke godt at sætte den på sig selv”. Men aktivisme er jo et spørgsmål om at gå ind i de vigtige diskussioner, om at gøre noget. Der er så mange, der render rundt og er sure over alt muligt uden at gøre noget ved det. Min filosofi er, at man kun kan ændre på noget, hvis man møder op”, siger Christian Panton.

Og det er nødvendigt at gøre noget, mener Rikke Frank Jørgensen fra Institut for Menneskerettigheder.

“Vi skal forbedre beskyttelsen af borgernes oplysninger. Det er helt afgørende, ikke bare for udviklingen af en god, digital markedsplads, som for brugerne kan have tillid til, men også for udviklingen af et åbent og velfungerende demokrati”, siger hun. ■

Forsikring kun for medlemmer

Nu kan du spare penge på dine forsikringer ved at samle dem hos os.

Du kan få forsikret alt fra indbo til dit kæledyr, og det hele bliver skræddersyet til dine behov

Du betaler altså ikke for noget, du ikke har brug for.

Vi tilbyder blandt andet:

- Billigere forsikring for hvert år du kører skadefrit i din bil.
- Hjælp hvis din identitet bliver stjålet.
- Børn under 3 år er gratis medforsikret på din ulykkespolice.

Vil du høre, hvordan din forsikring kan se ud, så ring til os på **72 24 41 45** eller beregn din pris på dm.dk/forsikring

DM Forsikring tilbyder forsikringer via GF Forsikring a/s, som er et dansk forsikringsselskab omfattet af Garantifonden for skadesforsikringsselskaber.

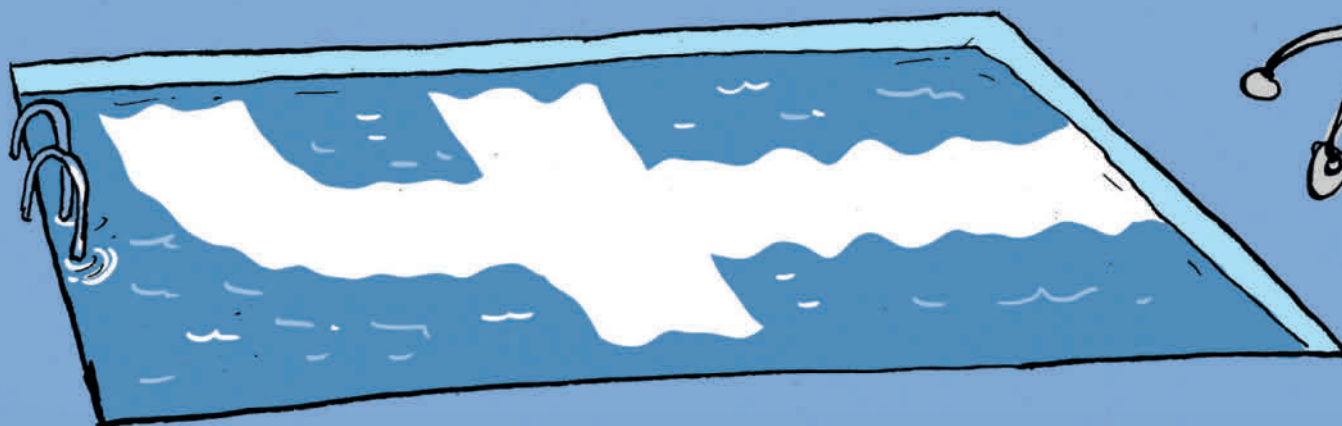
Dansk
Magisterforening
DM FORSIKRING

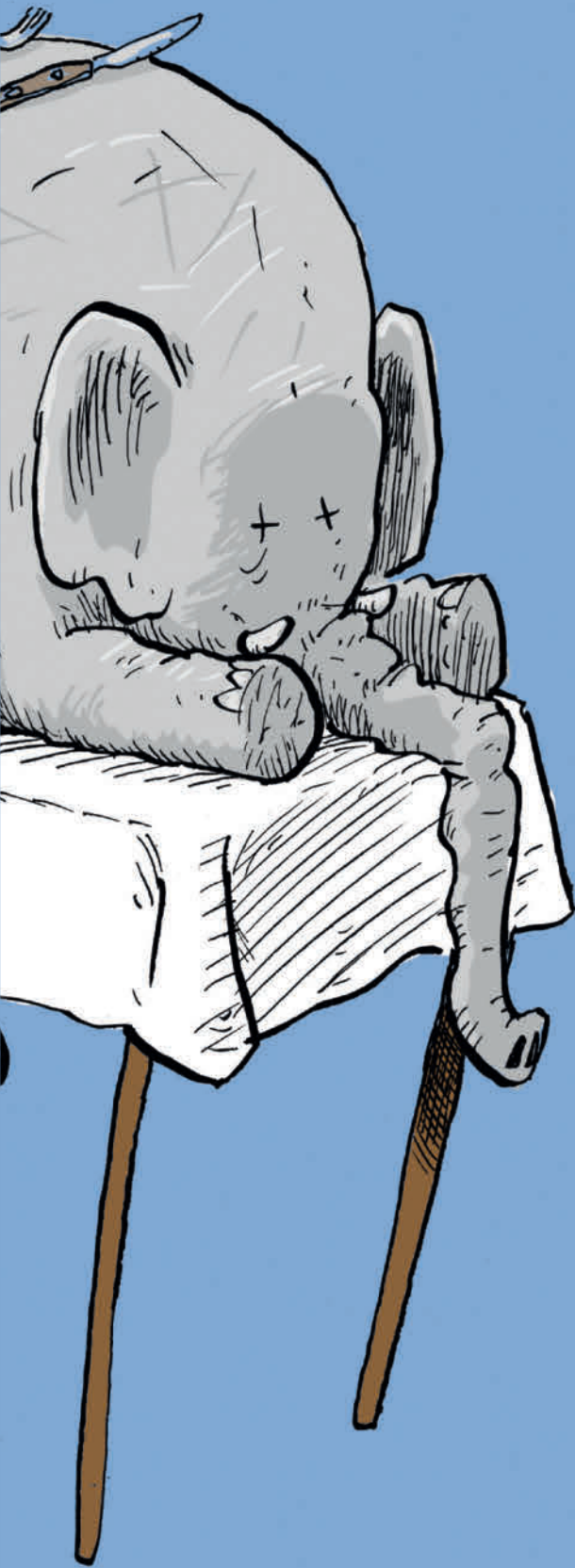

6 gode råd

Sådan undgår du overspringshandlinger

Du laver kaffe. Du tjekker Facebook. Og du bladrer da også lige avisen igennem. I virkeligheden burde du arbejde. Alligevel kommer du til at gøre det igen og igen: Du overspringshandler. Og det irriterer dig! Her er derfor seks gode råd til, hvordan du kommer dine overspringshandlinger til livs.

1

GØR OP MED MISFORSTÅELSER

Overspringshandlinger er omgærdet af myter og misforståelser. Og for at du kan gøre op med din hang til at overspringshandle, må du kende til de misforståelser, der knytter sig til fænomenet. En af de store fejl, mange begår, er at forveksle overspringshandlinger med pauser, fordi det ofte er den samme handling, du foretager dig, når du holder pause, og når du overspringshandler. Men forskellen er, at du er på flugt, når du foretager overspringshandlinger, mens du lader op, når du holder pause. Eller sagt på en anden måde: Overspringshandlingen dræner dig, men pausen giver dig fornyet energi. For at du kan gøre op med dine overspringshandlinger, må du derfor først og fremmest være bevidst om, at dine overspringshandlinger ikke kan undskyldes med, at du jo bare lige tager en pause. Dine pauser er vigtige for din arbejdsdag, mens mange overspringshandlinger er med til at ødelægge den.

3

UDARBEJD EN BRUGBAR TO DO-LISTE

Et vigtigt redskab i dit forsøg på at minimere dine overspringshandlinger kan være en to do-liste. Og selvom det lyder enkelt, er det vigtigt, at du udformer den på den rigtige måde. For faktisk kan en to do-liste, der er udformet forkert, være til mere skade end gavn – og faktisk kan den ende med at få dig til at foretage endnu flere overspringshandlinger. En god to do-liste er en prioriteret liste over arbejdsopgaver, som er konkrete og derfor også til at gå til. Forestil dig, at din arbejdsopgave er en elefant, som du skal spise. Sådan et dyr ville du aldrig spise i en bid, vel? På samme måde som du vil være nødt til at skære elefanten op i mindre stykker, skal du også dele dine arbejdsopgaver op i mindre dele. Sørg for, at hver opgave på din to do-liste maksimalt tager en time at udføre, så du giver dig selv mulighed for at kunne sætte hak ved din liste flere gange i løbet af en arbejdsdag. Det lyder banalt, men det vil faktisk øge din tilfredshed og dermed også din arbejdsglæde.

2

HVORFOR FORETAGER DU OVERSPRINGSHANDLINGER?

For at komme dine overspringshandlinger til livs skal du finde ud af, hvorfor du foretager dem. Det er nemlig ikke overspringshandlingerne i sig selv, der er et problem. Ligesom feber kan være et symptom på influenza, så er din hang til at gå på Facebook, tjekke din mail eller gå ud til kaffeautomaten et symptom på noget andet – og din opgave er at finde ud af, hvad det er et symptom på. Går du på Facebook, fordi du ikke kan finde ud af, hvordan du skal løse din opgave? Er det, fordi du har et lavt selvværd og har svært ved at tro på, at du er den rette til at løse opgaven? Er det, fordi du er stresset og mangler overblik? Eller handler det i virkeligheden om, at du er havnet på den forkerte jobhylde og mangler et skub for at komme videre? Uanset hvad din bevæggrund for overspringshandlinger er, så kan du bedst gøre op med dem, hvis du kender årsagen til, at du foretager dem.

4

TAL TIL DIG SELV PÅ EN RAR MÅDE

De fleste, der foretager mange overspringshandlinger, taler ofte grimt til sig selv. Hvis du foretager mange overspringshandlinger, kender du derfor nok også det med at sidde og scrolle igennem Instagram, mens du slår dig selv i hovedet. For du ved jo godt, at du burde arbejde. Men faktisk er det i de situationer, hvor du har det allersværest – altså når du overspringshandler mest – at det er allervigtigst, at du taler pænt til dig selv. Du er ikke dum og doven, fordi du foretager overspringshandlinger. Du er ambitiøs og dygtig. Du har bare et problem, som du skal have løst.

6

FÅ STYR PÅ DIN IMPULSIVITET

Hvis du er en af dem, der er meget tilbøjelig til at foretage mange overspringshandlinger, så har du sandsynligvis en høj grad af impulsivitet. Den impulsivitet skal du være opmærksom på, for det er i høj grad den, der er med til at spænde ben for dig og få dig til at rette fokus på overspringshandlinger frem for på dit arbejde. Og for at få styr på din impulsivitet kan du foretage forskellige små justeringer, der kan være med til at mindske dine overspringshandlinger. Det kan for eksempel være, at du flytter dig fysisk fra et lokale til et andet. En anden justering kan være, at du fokuserer på at monotonisere frem for at multitask. Vi er opdraget til, at vi skal kunne multitask, have gang i mange opgaver på samme tid og mange vinduer åbne. Men ofte forhindrer multitasking én i at være effektiv, og selvom det kan give os følelsen af at være det, er vi det sjældent. Derfor kan det være en særlig god ide – hvis du skal undgå overspringshandlinger – at fokusere på kun at løse én opgave ad gangen.

5

INDFØR MIRAKELTRICKET

En effektiv måde at gøre op med din trang til overspringshandlinger på kan også være at indføre "mirakeltricket". Mirakeltricket går i sin enkelhed ud på, at du foregiver, at du sidder i en eksamen, når du skal arbejde. Prøv at tænke tilbage på de skriftlige eksamener, du har bag dig, og på hvor meget du faktisk fik produceret i de timer, der var til rådighed.

Er det ikke tankevækkende, hvor meget du nåede at udrette, når du rettede din opmærksomhed 100 procent på en opgave? Forsøg derfor at skabe nogle rammer, der ligger så tæt op ad en eksamenssituation som muligt, når du skal arbejde. Sluk din telefon, sluk dit internet, og beslut dig for, hvornår du må tjekke din arbejdsmail. Kort sagt: Vend al din opmærksomhed mod den opgave, der er foran dig.

Kilde: Dorthe Rindbo, underviser og forfatter med speciale i personlig effektivitet og stifter af kursusvirksomheden Rindbo & Co., der holder foredrag og kurser i personlig planlægning og effektivitet.
Se mere på dortherindbo.dk

6 gode råd
Sådan undgår
du oversprings-
handlinger

Landbrugsstyrelsen ansætter og fyrer

Landbrugsstyrelsen har opsagt 71 medarbejdere på grund af faldende bevillinger. Men op til fyringerne har styrelsen ansat 149 nye medarbejdere, viser aktindsigt. Tillidsrepræsentanter er rasende.

SOM EN KONSEKVENNS AF “faldende bevillinger” blev 71 medarbejdere afskediget i Landbrugsstyrelsen i slutningen af oktober.

En aktindsigt, som Magisterbladet har modtaget, viser imidlertid, at Landbrugsstyrelsen op til fyringsrunden iværksatte en omfattende rekruttering af nye medarbejdere. Fra januar til september i år ansatte styrelsen 149 nye medarbejdere, herunder 15 alene i september, hvor fyringsrunden blev bebudet.

Ifølge de tillidsfolk, som Magisterbladet har talt med, burde direktionen på et langt tidligere tidspunkt have taget bestik af situationen og forudset, hvor det ville ende, så man ikke var havnet i en situation, hvor så mange skulle afskediges.

De mange nyansættelser i løbet af 2018 er sket, til trods for at Landbrugsstyrelsen allerede i september 2017 i en teknisk gennemgang af regeringens finanslovsforslag stod over for store millionbesparelser, påpeger de.

Med finansloven, der blev vedtaget 22. december 2017, stod det så sort på hvidt, at styrelsens driftsbevilling ville falde med 86 mio. kr. fra 2018 til 2019.

Styrelsesdirektør Jette Petersen kaldte i september i BT tilpasningen for en “mavepuster”, og til Djøfbladet har hun 11. ok-

tober sagt om den faldende bevilling i 2019, at “det kan vi ikke håndtere med naturlig afgang og ansættelsesstop”.

Men ifølge tillidsrepræsentanterne klinger Jette Petersens udtalelser hult. De peger på, at medarbejdere allerede i 2017 advarede ledelsen om den alvorlige økonomiske situation. Og på et møde i samarbejdsudvalget den 10. april 2018 anmodede HK-tillidsrepræsentant Michael Jensen af samme årsag om et øjeblikkeligt ansættelsesstop.

Afviste ansættelsesstop

Anmodningen blev afvist af Jette Petersen. Hun ønskede i stedet for at afvente resultatet af en igangværende budgetanalyse, der skulle “identificere mulige løsninger på Landbrugsstyrelsens fremadrettede økonomiske udfordringer”, som det hedder i styrelsens årsrapport fra marts. Efter anmodningen om et øjeblikkeligt ansættelsesstop og

“Tingene hænger ikke sammen”.

Thomas Schjøning, tillidsrepræsentant, Landbrugsstyrelsen

frem til september ansatte styrelsen mindst 62 medarbejdere.

“Direktionen har henvist til budgetanalysen, men det holder jo ikke, for de overordnede linjer var tydelige. Vi var i en uholdbar situation. Og uanset hvad kunne budgetanalysen ikke ændre på

view med Magisterbladet. Men i et skriftligt svar skriver hun, at “det er forståeligt, at man kan undre sig over, at der er rekrutteret medarbejdere i en tid med økonomisk usikkerhed”.

“Det er nærliggende at tænke, at hver nyansat er ensbety-

“Så stort et bevillingsfald kan vi ikke håndtere med naturlig afgang og ansættelsesstop”.

Jette Petersen, direktør, Landbrugsstyrelsen

de store besparelser i finansloven”, siger HK-tillidsrepræsentant Michael Jensen.

DM-tillidsrepræsentant Thomas Schjøning er enig.

“Tingene hænger ikke sammen. Direktionen kunne på et langt tidligere tidspunkt have taget bestik af situationen og forudset, hvor det ville ende. Hvis det var sket, og man havde udvist rettidig omhu, var vi ikke havnet i en situation, hvor så mange skulle afskediges”.

Takket være 32 frivillige fratrædelser er antallet af afskedigelser blevet reduceret til 39.

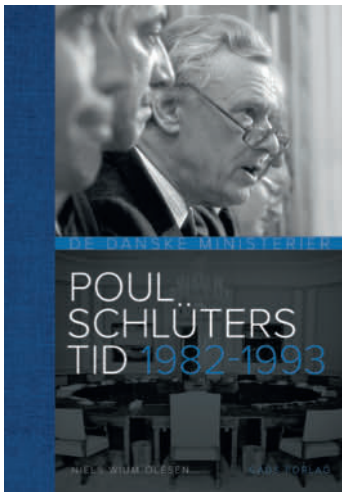
Ifølge Landbrugsstyrelsen har det ikke været muligt for Jette Petersen at stille op til et inter-

dende med en ekstra afskedigelse, men det er kun på papiret. Tingene er desværre ikke så enkle i virkeligheden”, skriver hun og uddyber:

“Selv om medarbejderne på mange måder er fleksible og tilpasser sig nye opgaver, er det også et faktum, at styrelsen med sin spredte geografi og sit store spænd i opgaver og kompetencebehov ikke er i en situation, hvor vi kan løse udfordringerne alene med opbremsning i ansættelser og eventuelle omplaceringer”. ■

Læs mere i **DM Offentlig**

POLITIK

DE DANSKE MINISTERIER 1972-1993 – DEL 2: POUL SCHLÜTERS TID 1982-1993

Niels Wium Olesen og Thorsten Borring Olesen
Gads Forlag, 2018, 674 sider, 349,95 kr.

Da Anker Jørgensen i 1982 kastede håndklædet i ringen, og Poul Schlüter blev ny statsminister, var det første gang siden 1901, at Danmark fik en konservativt ledet regering. Ikke mange tilskrev den nye regering store chancer for succes, men Schlüter blev den længst siddende statsminister siden 2. verdenskrig. Med gunstige internationale konjunkturer i ryggen og en pragmatisk, uideologisk tilgang til regeringsførelsen blev den dybe økonomiske krise vendt til ny fremgang. Schlüter-regeringernes overlevelsessevne hang dog også sammen med den hidtil usete accept af, at regeringen blev nedstemt uden at træde tilbage; især den såkaldte fodnotepolitik er et heftigt diskuteret eksempel på dette. Med denne bog får vi et dybt fascinerende stykke danmarkshistorie, hvor datidens store politiske udfordringer og det politiske spil tages under mere indgående behandling end før set. Bogen indgår ligesom "Anker Jørgensens tid" i den traditionsrige udgivelsesrække "De danske ministerier 1972-1993", som her genopstår i moderne form.

Se flere bøger på
magisterbladet.dk

ARBEJDSMARKED

Meget godt i vente – 12 fortællinger om indgangen til seniorlivet

Bodil Høgh og Christina Fich Jensen
Mellemgaard, 2018, 122 sider, 149,95 kr.

Der er mange måder at blive ældre på i dag. Det viser bogens 12 portrætter, hvor danskere over 65 år fortæller om overgangen fra arbejdsliv til pensionisttilværelse. For de fleste er der "meget godt i vente", uanset om arbejdslivet fasholdes, et nyt arbejdsliv påbegyndes, eller tiden bruges på helt andre interesser. De 12 interviewpersoner fortæller blandt andet om, hvad der er vigtigt for dem i tilværelsen. Hvad de bruger tiden på, hvad der er både svært og rart ved at blive ældre, om deres rolle i samfundet og om relationer til familien. Ud over at være til inspiration for de kommende seniorer er bogen også et bidrag til samfundsdebatten om at blive ældre i Danmark.

BIOGRAFI

Egtvedpigens rejse

Karin Margarita Frei
Lindhardt og Ringhof, 2018, 240 sider, 249,95 kr.

Lige siden Egtvedpigens blev fundet i 1921, har hun været anset for noget af det mest ærkedanske i vores historie. Men ny forskning har vist, at den unge pige fra Egtved kommer langvejsfra, og at hun har rejst over lange afstande flere gange i sit kor-

te liv for over 3.300 år siden. Bag opdagelsen står Karin Margarita Frei, professor i arkæometri ved Nationalmuseet. I denne bog tager hun læseren med ind i laboratoriet, hvor nye fortællinger om vores fortid afsløres. Hun fortæller også sin egen historie om at vokse op i Argentina, men længes mod sine danske rødder. Det er en beretning om identitet og om vigtigheden af at krydse grænser, også fagligt, for at forstå vores fælles historie.

KUNST

Ud til folket – Peter Peitersens liv og kunst

Hanne Steensgaard, Ove Peitersen, Kirsten Harrits og Thomas Kruse (red.)
Arbejdermuseet, 2018, 91 sider, 150 kr.

Så kom bogen om Peter Peitersen, mureren fra Aarhus, der også var kunstner, opmåler og kommunist. En kunstner, som brugte sit talent for at fremme arbejdernes krav og sag. Bogen har titlen "Ud til folket" og er pudsigt nok udkommet, samtidig med at Nationalmuseet har sparet voldsomt og nedprioriteret industrihistorie og arbejderkultur. Talentet var der, og han fortsatte da også med at tegne, når tiden var til det, og hans tegninger satte kolorit på dagligdagen for os andre. Bogen er rigt illustreret med Peter Peitersens tegninger i kul og farvekridt, hans grafik og gipsfigurer, samt fotos af ham sammen med arbejdskammerater, som ofte er fra hans egen familie, da mange af dem var murere.

PÆDAGOGIK

Undervisning er dannelse

Alexander von Oettingen
Aarhus Universitetsforlag, 2018, 72 sider, 129,95 kr.

Elever går i skole for at lære noget. Om livet og for livet. Skolen er bare ikke lig med

livet. Den er et nødvendigt skridt på den vej, vi alle sammen skal gå for at blive rustede til verden uden for klasseværelset. Men ingen skole uden undervisning. Eller uden lærere. Det er nemlig dem, der kan forvandle undervisning til livslang dannelse.

GUIDE

På sporet af din lykke – Guide til det gode liv

Søren Harnow Klausen
Akademisk Forlag, 2018, 248 sider, 249 kr.

Hvad er lykke? Gode oplevelser, at være sig selv, autenticitet, godt helbred, penge, status, tosomhed, forældreskab, skønne ting, sex, samvær, hygge, humor, leg, fritid, bordets glæder. Vejen til lykke er hverken ligetil eller kort. Vi har hver vores opfattelse af, hvad lykke er, og vi kan af og til fare vild i vores egne, andres og mediernes fremstillinger af den. Bogen hjælper dig til at finde vejen til din lykke. Den guider dig gennem forskellige perspektiver på lykken - med eksempler fra filosofien, litteraturen, kunsten og musikken. Du bliver klogere på lykkens forskellige elementer og bliver bedre til at lægge en strategi for din søgen efter netop din lykke.

Hver fjerde magister vil udskyde pensionen

Hver fjerde magister over 50 år forventer at arbejde, til de er 70 eller ældre, viser ny undersøgelse. Mange er for glade for jobbet til at stoppe tidligere.

MERE END hver fjerde magister over 50 forventer først at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, når de er 70 år eller ældre. Det viser en spørgeundersøgelse, som Magisterbladet har foretaget i samarbejde med Dansk Magisterforening.

Resultatet flugter med den seneste viden på området, siger seniorforsker Mona Larsen, der forsker i ældre på arbejdsmarkedet på Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE.

“Arbejdsmarkedet for ældre er i en enorm forandring i de her år. Ældre bliver længere og længere i deres job”, siger Mona Larsen.

“Det er der flere forklaringer på. Lige nu har vi konjunkturerne med os i økonomien, der har været flere politiske reformer med det sigte, vores helbred bliver bedre, og uddannelsesniveaet stiger. Det er alt sammen med til at hæve tilbagetrækningsalderen”, siger hun.

Ønsket om at udskyde pensionen er alt andet lige størst hos mænd og magistre med en ph.d., viser Magisterbladets og DM's undersøgelse. Men den mest afgørende faktor er arbejdsglæde.

Beskæftigede seniorer, der er glade for deres job, har 16 procentpoint højere sandsynlighed for at blive på arbejdsmarkedet, efter at de er fyldt 67 år, end dem, der ikke er glade for deres job, viser analysen. Det billede genkender Mona Larsen.

“Stort set alle, der arbejder efter folkepensionsalderen, gør det, fordi de har lyst til det. Og det gælder nok i endnu højere grad for magistre, der typisk har en god pensionsopsparring og derfor ikke er økonomisk tvunget til at blive ved med at arbejde”, siger hun.

SÅDAN HAR VI GJORT

I oktober 2018 spurgte Magisterbladet og Dansk Magisterforening mere end 8.000 beskæftigede medlemmer på 50 år eller derover om deres arbejdsliv og forventninger til tilbagetrækning. I alt svarede 2.780 personer, hvilket giver en svarprocent på 34,6. Stikprøven er balanceret på baggrundsvariable som alder, køn, region og uddannelse.

De gode ordninger

For 6 ud af 10 magistre over 50 år kunne muligheden for nedsat tid få dem til at blive længere på arbejdsmarkedet, svarer de i spørgeundersøgelsen. For 39 procent er det nok med “større fleksibilitet i forhold til arbejdstid”.

“Vi ved, at seniorer ofte ønsker et mere fleksibelt arbejdsliv, fordi de får andre interesser senere i livet - det kan være muligheden for at gå ned i tid eller tilpasse arbejdet anderledes”, siger formand for DM, Camilla Gregersen.

Hun sidder med i en tænketank, der er nedsat af regeringen for at give seniorer et bedre arbejdsliv og få flere til at udskyde pensionen. Tænketanken skal aflægge rapport senest sommeren 2019.

DM arbejder desuden for, at der i overenskomster bliver indført seniorordninger, hvor medarbejderne har mulighed for at gå ned i arbejdstid, men opnå fuld pensionsindbetaling, forklarer Camilla Gregersen. Hun ønsker også at øge muligheden for delpension, hvor seniorer bruger en del af deres egen pensionsopsparring til at opnå en deltidsstilling.

“Arbejdsmarkedet for ældre er i en enorm forandring i de her år”.

Seniorforsker Mona Larsen

“Vi håber, at ordningerne kan sikre, at seniorer kan arbejde, så længe de har lyst. Det er til gavn for arbejdsmarkedet, arbejdspladsen og seniorerne”, siger Camilla Gregersen.

Det er vigtigt, at den slags ordninger kan tilpasses den enkelte, påpeger seniorforsker Mona Larsen.

“Jo længere op i årene vi kommer, des mere forskellige bliver vi. Nogle vil geare ned, andre geare op. Mens nogle gerne vil på deltid, er det måske vigtigere for andre at være mentor for de yngre kolleger. Der bør være mange modeller, da der er mange slags mennesker”, siger Mona Larsen. ■

Du er, hvad du spiser

Mad spiller en stor og vigtig rolle for vores identitet og vores sociale fællesskaber, og julemaden og julefrokosten er eksempler på, at mad og ritualer binder os sammen.

Kan man overleve at holde jul hos en flæskestegsfamilie, hvis man selv kommer fra en andestegsfamilie?

Det er et dilemma, som typisk opstår i nye parforhold, mener Anne Katrine de Hemmer Gudme, som er lektor ved Det Teologiske Fakultets afdeling for bibelsk eksegese ved Københavns Universitet.

“Når man skal fusionere julen, indgår man ofte kompromiser. Man lægger hellere til end vælger fra, og det bliver til alt for meget mad, men det hører med til julen”, siger Anne Katrine de Hemmer Gudme, som for nylig har udgivet bogen “Himmelsk føde og forbuden frugt”, som handler om maden i biblen.

Hun har især forsket i Det Gamle Testamente og har været optaget af offer- og kultritualer, som nu har bevæget sig over i sociale ritualer.

“I den bibelske samtid ofrede man for at skabe gode og varige relationer med det guddommelige, og offergaverne var typisk fødevarer såsom geder, duer, får, køer og mel”, fortæller hun.

“Man håbede, at offergaverne ville gavne relationen og skabe noget gensidigt og positivt, og det går jo igen i mange sociale relationer mellem mennesker i dag”, siger hun og mener, at hvis vi definerer gaver bredt som gæstfrihed, måltider og gavegivning, er gaverne med til at skabe og understøtte relationer.

Julefrokosten – en urgammel, karnevalsagtig tradition

Med baggrund i sin store interesse for klassiske rituelle studier synes hun, det er ret imponerende, at den danske julefrokost har overlevet som en urgammel ritualtype, hvor det pæne og ordentlige samfund har en ventil til lige at lufte lidt ud for så at vende tilbage til normalen igen.

“I en moderne dansk kultur er julefrokosten et af de bedste eksempler på et karnevalsagtigt ritual. For julefrokoster er karakteriseret ved overflod. Det ender altid med latterligt meget mad, alt for meget druk, og det er tit ret løssluppet”, siger hun.

“Og det er enormt interessant, at vi som et aspekt af vores julemads-tradition har bevaret en af de urgamle ritualformer, hvor det hele bliver sådan lidt løssluppet, og vi forbinder nogle meget eksplicite seksuelle konnotationer med julefrokoster, både i omtale og i praksis, så vi så at sige fotokopierer vores bare røv. Det er ret fantastisk, at det har overlevet”, siger hun.

Mad er en social markør

Til julefrokosten er det langt fra sikkert, at du har et så tæt forhold til nogle af dem, du spiser og fester med, at du ville invitere dem hjem til middag.

Men lige præcis hvem vi spiser med, og hvad og hvor vi spiser, fortæller om vores forhold til hinanden. For mad understreger de sociale hierarkier, og vi kan faktisk rangordne venner og familie i et relationslandskab, hvor vi placerer folk efter, hvordan vi mødes med dem. Det fortæller, hvad vi vil med hinanden, og hvor tætte vi er.

“Derfor er det ret interessant at basere relationslandskabet på mad og drikke”, siger Anne Katrine de Hemmer Gudme og fortæller, at ideen er inspireret af den britiske antropolog Mary Douglas, som beskrev, hvilke mekanismer der var på spil i forhold til mad og måltider i britiske arbejderklassefamilier og uppermiddleclassfamilier.

“Det er utroligt godt set, at de typer af måltider, vi har med andre, indikerer, hvor de er i forhold til os på et socialt barometer”, siger hun.

HÆDRET AF VIDENSKABERNES SELSKAB

Videnskaberne Selskab har hædret Anne Katrine de Hemmer Gudme for hendes internationalt anerkendte forskning i Det Gamle Testamente med en sølvmedalje og 100.000 kroner til videre forskning. Begrundelsen er en evne til “at operere i et krydsfelt mellem discipliner fra både socialvidenskab og humaniora (antropologi, arkæologi, religionshistorie) og på tværs af en række klassiske sprog (akkadisk, aramæisk, hebraisk, græsk, latin, ugaritisk)”.

“Prøv at tænke på, hvem du inviterer hjem til middag. Hvem får lov til at komme helt ind i dit hjem og sidde ved dit middagsbord og spise mad, du selv har lavet? Og hvem er det, der godt nok får lov til at komme hjem til dig, men kun til en kop kaffe, og hvem mødes du snarere med ude i byen på en café eller en restaurant?”

Mad proppet med signaler

Hun mener, det er overvejelser, vi jævnligt gør os, når vi møder nye mennesker. Og det er langtfra uskyldigt.

“Der er lagret megen betydning i vores signaler omkring mad: Hvilken menu vi skal vælge, hvor god og dyr vinen skal være osv.,” siger hun og nævner, at når vi inviterer nye bekendtskaber til middag første gang, gør vi os typisk en masse overvejelser, for vi vil gerne gøre det så godt som muligt.

“De nye bekendte skal føle sig værdsat, men samtidig vil vi ikke virke intimiderende eller patroniserende, så vi hiver ikke hummeren frem, første gang de kommer, og køber ikke den allerdyreste vin i Irma, men måske den næstdyreste”.

For måltidet som gave er karakteriseret ved en meget fin og sårbar balance mellem giver og modtager.

“Som modtager skal man helst anerkende, at man værdsætter måltidet. Man må ikke lade, som om man tager det for givet. På den anden side må man heller ikke virke alt for benovet, for det skaber en usikkerhed omkring værtens rolle”, siger hun.

Mad er en del af vores selvprojekt

Anne Katrine de Hemmer Gudme afslører, at hun har en lille kokebogsfetich, som nok også kommer lidt til

udtryk i bogen. Hun viser mig sine tematisk inddelte bogreoler, hvor der er en madhylde med titler som “Eating culture”, “Eating The Bible” og “The Food and Feasts of Jesus”. Nogle indeholder opskrifter, mens andre mere bærer præg af akademiske værker.

“Madstudier er jo blevet kæmpestort”, siger hun og fortæller, at hun

“Mad handler om identitet. Derfor kan spelt bruges til at beskrive en hel bydel i København, og vi ved lige præcis, hvad der ligger i det”.

Anne Katrine de Hemmer Gudme, lektor i teologi, Københavns Universitet

hører til dem, som samler på kokebøger og har masser af dem derhjemme. Men selv om hun er glad for at lave mad, er det ikke det samme, som at hun bruger alle sine kokebøger.

“Mad handler rigtig meget om identitet, og man kan sige, at kokebogsgenren sælger drømme”, siger hun.

“Det er den mad, vi godt kunne tænke os at lave, hvis vi gad. Så mad handler også om positionering, selvbilleder og selvforbedring, og på den måde taler det utroligt godt ind i vores tid. For om noget er vi interesserede i at drive os selv som projekter”, siger hun.

“Hvis man reflekterer over det, så fylder mad rigtig meget, og det er på ingen måde uskyldigt, neutralt eller ligegyldigt. Det interessante er, at hvis man så læser en tekst som Det Gamle Testamente, som rundt regnet er skrevet for 2.500 år siden, så fylder det også rigtig meget”, siger hun. ■

VI GIVER DIG NOGET AT ARBEJDE MED

Bliv stærk til strategisk kommunikation og skarp til at formidle dine budskaber til interne og eksterne målgrupper. Vi giver dig værktøjerne. Her er 4 kurser fra vores nye kursuskatalog.

KOMMUNIKATIONS- OG PR-STRATEGI

Undervisere: **Mie Femø Nielsen, Jesper Højberg Christensen, Martin Vith Ankerstjerne og Rikke Nielsen**

Vil du lære at udvikle en kommunikationsstrategi, der reelt kan bruges til at kommunikere bedre og mere slagkraftigt? På kurset lærer du at arbejde professionelt med strategisk kommunikation, og du får en teoretisk og begrebsmæssig forståelse for strategilægning og kommunikationsstrategiske processer.

Start 29.04 | DMJX København

KOMMUNIKATIONSLEDELSE

Undervisere: **Karin Sloth og Jesper Thorneman Rasmussen**

Tag lederskab over egne projekter og i forhold til dine kolleger eller medarbejdere. På kurset i kommunikationsledelse får du arbejdet med dine egne udfordringer og afprøvet nye ledelsestiltag i praksis. Kurset er skræddersyet til kommunikations- og mediefolk, som ønsker at blive dygtigere til at arbejde med ledelse, men som ikke nødvendigvis har en formel cheftitel.

Start 29.04 | DMJX København

KONCEPTER OG WORKFLOW I SOCIALE MEDIER

Undervisere: **Kristian Strøbech og Lykke Borreskov Juulsen**

Foregår jeres indsats på de sociale medier i tråd med den øvrige kommunikation? På kurset lærer du at organisere, styre og lede en indsats i sociale medier, så den tilfører værdi i samspil med de andre mediekkanaler – fra målsætning til idé og afvikling.

Start 28.05 | DMJX København / Aarhus

LAV VISUELT INDHOLD TIL SOCIALE MEDIER

Undervisere: **Tine Pia Jensen og Emma Milner**

Mængden af indhold i den sociale mediestrøm øges konstant og dermed også konkurrencen om opmærksomhed. På kurset lærer du at bruge lettilgængelige og nemme redskaber til selv at producere kreativt, visuelt og populært indhold, der bliver set, liket og delt på sociale medier.

Start 25.02 | DMJX Aarhus

Start 07.03 | DMJX København

På DMJX får du noget at arbejde med. Vi tager udgangspunkt i det, du allerede kan – og så bygger vi ellers ovenpå. Med øvelser, praktiske værktøjer og konkrete cases. Den slags, du kan bruge til noget ude i virkeligheden. Den slags, der gør dig bedre til dit job.

Se hele kursusudbuddet i foråret 2019 på dmjx.dk/katalog

PÆDAGOGIK

FREMMEDESPROGS-DIDAKTIK

Petra Daryai-Hansen, Annette Søndergaard Gregersen, Susanne Karen Jacobsen, Jette von Holst-Pedersen, Lone Krogsgaard Svarstad og Catherine Watson
Hans Reitzels Forlag, 2018, 168 sider, 250 kr.

Fremmedsprogsdidaktik handler om at tilrettelægge undervisning i grundskolens sprogfag. Bogen præsenterer fremmedsprogsdidaktikkens aktuelle strømninger og generelle problemstillinger og inviterer de studerende til at reflektere over disse. Det sker gennem otte kapitler, der dækker fremmedsprogsundervisningens centrale traditioner og tilgange, elevernes mundtlige og skriftlige sprogtilegnelse og lærerens planlægning af undervisningen, herunder vurdering og brug af læremidler. Fremmedsprogsdidaktik henvender sig til studerende ved læreruddannelsen, fremmedsprogsvejledere og -lærere samt studerende ved efter- og videreuddannelse.

HISTORIE

Danmark i krig

Bo Lidegaard
Aarhus Universitetsforlag, 2018, 100 sider, 100 kr.

I 1991 sendte Danmark efter lang tids tøven korvetten Olfert Fischer til Golfen. For var det ikke bedre med en humanitær indsats - og hørte et lille land hjemme i så stor en krig? I 2011 var Folketinget kun få timer om enstemmigt at beslutte, at Dan-

mark skulle sende bombefly til Libyen, og vi blev et af de lande, der kastede flest bomber i det fjerne ørkenland. I mellemtiden havde Danmark deltaget i krigene på Balkan, i Afghanistan og i Irak. På 20 år var holdningen til krig forandret, så Danmark mere end andre lande bidrog til internationale militære operationer - og gerne i den hårde ende. Hvordan gik det til?

LITTERATUR

Meningen med velfærdsstaten - Da litteraturen tog ordet - og politikerne lyttede

Lasse Horne Kjøldgaard
Gyldendal, 2018, 372 sider, 299,95 kr.

I 1950'erne, da ordet "velfærdsstat" kom ind i det danske politiske sprog, var der faktisk ingen, der rigtig vidste, hvad det betød. Men der var mange, der havde lyst til at diskutere det. Derfor diskuterede velfærdsstatens politiske pionerer ikke bare med hinanden, men i lige så høj grad med forfattere, kunstnere og intellektuelle. Den tidligste debat om velfærdsstaten var i vid udstrækning en kulturdebat, som ikke mindst litteraturen havde gode muligheder for at bidrage til. Bogen skildrer denne debat, som var en helt enestående dialog mellem politikere og forfattere.

magisterbladet.dk
MAGISTERBLADET HAR REDAKTIONEL FRIHED

Hold dig ajour med Magisterbladets nyhedsopdatering

Vil du være opdateret på dit fag, din branche, din karriere, arbejdsmarkedets udvikling og de politiske beslutninger, som påvirker din hverdag? Så tilmeld dig Magisterbladets nyhedsopdatering, som udsendes alle hverdage kl. 12 med de nyheder og blogindlæg, vi har publiceret det seneste døgn på magisterbladet.dk.

Scan QR-koden med din smartphone eller gå direkte ind på magisterbladet.dk/nyhedsopdatering og tilmeld dig.

Topforhandlere vil gentænke Forligsen efter kaotisk OK 18-forløb

Under OK 18 overvejede forligsmanden at politianmelde både forhandlere og pressen. Et udtryk for et kaotisk forløb, der nu får topforhandlere til at diskutere, om Forligsinstitutionen skal genopfindes.

OK 18 SENDTE Danmark på randen af en storkonflikt, og det skyldtes blandt andet en række problemer med den måde, forhandlingerne forløb på i Forligsinstitutionen. Derfor bør arbejdsmarkedets parter gentænke systemet. Det sagde topforhandlerne Anders Bondo Christensen og Michael Ziegler i en debat med forligsmand Mette Christensen på Arbejdermuseet.

“Forligsinstitutionen er en helt nødvendig del af den danske model. Men derfor kan vi godt diskutere, om den skal have præcis den rolle, som den har i dag”, sagde Anders Bondo, der var ledende forhandler for Forhandlingsfællesskabet under OK 18. Det er derfor vigtigt at få gang i en “forhandling om forhandlingen” blandt arbejdsmarkedets parter, sagde han.

“Jeg har da også overvejet, om vi kunne straffe pressen”.

Mette Christensen, forligsmand

Det var Michael Ziegler, der var chefforhandler for KL, åben over for.

“Der bør evalueres kraftigt på forløbet, og det kan sagtens ske, at vi skal sætte os ned og tale om forhandlingsmetoden. Vi skal i hvert fald blive enige om nogle helt basale spilleregler. Denne gang spændte vi buen til bristepunktet. Det skal helst ikke ske en anden gang”, sagde han.

Forhandlinger gennem pressen

Forligsinstitutionen har været en central del af den danske model siden 1910, hvor den blev skabt for at håndtere “arbejdskrige”, som det hed dengang. Men meget har ændret sig siden da - ikke mindst medierne, der rapporterede fra forhandlingerne time for time for time. Netop det forhold skabte problemer for forhandlingerne, sagde forligsmand Mette Christensen.

“Jeg kunne i fjernsynet se ting, jeg ikke vidste. Forslag, som ikke var kommet frem til mig endnu. Jeg havde lyst til at gå ned og tage mikrofonerne fra journalisterne. Vi skal ikke forhandle ud ad vinduet. Det giver ikke den trykthed, der er brug for”, sagde Mette Christensen.

“Jeg har da også overvejet, om vi kunne straffe pressen” og “Der

er jo den mulighed, at jeg indkalder den person, der lækker noget, og siger: “Ved du, hvad jeg har liggende her? Det er en politianmeldelse, og den ryger af sted nu””, tilføjede hun senere.

Den manglende respekt for tavshedspligten under OK 18 var et stort problem, mente Anders Bondo, og Michael Ziegler erklærede sig enig.

“Der var en grund til, at der var så stor mediebevågenhed, og det var der, fordi der hele tiden var noget at rapportere. Hvis Forligsinstitutionen var en båd, ville den være sunket, for den var ret hullet. Det gjorde også, at det ikke blev nemmere at finde de nødvendige kompromiser”, sagde Michael Ziegler.

Både Ziegler og tidligere FOA-formand Dennis Kristensen blev politianmeldt for at bryde tavshedspligten under forhandlingerne. Men efterforskningen blev lagt ned. Der er ikke rimelig formodning om, at lige de to havde begået noget strafbart, lød det fra statsadvokaten.

Forligsen må ikke blive en smutvej

De mange læk til pressen var imidlertid kun ét af flere problemer i Forligsinstitutionen under OK 18, sagde både Ziegler og Bondo.

“Det øjeblik, vi lander i Forligsinstitutionen, bliver forhandlingerne indsnævret til nogle meget få knaster, som alt handler om. Det udfordrer hele idéen i den danske model, hvor vi sammen løser fælles udfordringer på alle mulige områder”, sagde Anders Bondo.

Michael Ziegler var særlig kritisk over for fagbevægelsens musketered.

“Vi sad med sager på det kommunale bord, som egentlig skulle løses på det statslige bord. Det er ikke godt, for det er jo umuligt at løse for os. I dette tilfælde stod vi altså med ekstra risiko for konflikt, som kunne have været undgået”, sagde Michael Ziegler.

Det var imidlertid en helt naturlig reaktion fra fagbevægelsen på en modpart, der har uforholdsvist stor magt, sagde Anders Bondo.

“Den politiske indblanding i forhandlingerne er en virkelig stor trussel. Så for mig er det helt afgørende, at vi får en løsning på armslængdeprincippet, fordi det er vores modpart, der også sidder og lovgiver. Kan vi finde nogle nye modeller, som begge parter kan se sig i? Det skal vi finde ud af”. ■

Forskningens troværdighed må ikke sættes over styr

Danske Universiteter er på vej med et fælles kodeks for ansvarlig forskningskommunikation. Det skal dæmme op for mulige overdrivelser, når forskere og kommunikationsmedarbejdere på universiteterne kommunikerer til offentligheden.

En arbejdsgruppe under Danske Universiteter er ved at skrive de sidste ord i et oplæg, som skal give forskere og kommunikationsmedarbejdere på universiteterne nogle retningslinjer for, hvordan de kan kommunikere ansvarligt til offentligheden.

Professor Klemens Kappel, som er formand for arbejdsgruppen, siger, at der generelt er en bekymring for, om kommunikationen fra universiteterne altid er så god, som den bør være.

“Hyper vi fx nogle resultater eller forskningsprojekter for meget? Går vi nogle gange for hurtigt ud med noget, som sådan set er rigtigt, men kun er en lille del af et meget større billede, så folk bliver forvirrede og vildledt?” siger han og understreger, at det er op til Rektorkollegiet at fastlægge det endelige kodeks, men at oplægget kommer til at indeholde nogle generelle normer for, hvordan forskningskommunikation bør foregå.

Misinformation og overdrivelser

Ifølge Danske Universiteter er der ingen undersøgelser af, om forskningskommunikationen i Danmark er ansvarlig.

Men der er eksempler på, at forskere kritiseres for at overdrive deres resultater. I foråret 2018 blev DTU og Miljøstyrelsen fx kritiseret for at misinformere befolkningen, fordi de gik i pressen med en historie om, at indkøbsposer af plastik er bedre for miljøet end stofposer.

Med et fælles kodeks håber Danske Universiteter at undgå at sætte befolkningens tillid til forskerne over styr.

“Undersøgelser viser, at den danske befolkning har en høj grad af tillid til forskere”, siger Jesper Langergaard, direktør i Danske Universiteter.

“Den tillid vil vi gerne fastholde. Ikke mindst i en tid, hvor begreber som fake news og alternative fakta er blevet en realitet”, siger han og fortæller, at der findes internationale undersøgelser, der problematiserer mulige overdrivelser i pressemeldelser om forskningsresultater, og at de danske universiteter gerne vil være på forkant med udviklingen.

Ny forskning kræver særlig opmærksomhed

Kristian Hvidtfelt Nielsen er lektor i matematik ved Aarhus Universitet og forsker blandt andet i viden-

skabskommunikation. Han mener, at ny forskning kræver særlig opmærksomhed.

“Man skal være mere forsigtig og insistere på, at forbehold skal med”, siger han.

Og på Roskilde Universitet advarer ph.d. Louise Jane Phillips mod at kommunikere sin forskning som en eviggyldig sandhed.

“Det er vigtigt at signalere, at det er ens eget bud på en løsning, man er nået frem til”, siger hun, vel vidende at det er en svær opgave, fordi man samtidig kan komme til at sætte spørgsmålstegn ved sin egen autoritet.

“Man kan gøre det ved at være tydelig omkring, hvordan man har fundet frem til sine forskningsresultater, og hvad ens viden bygger på”, siger Louise Jane Phillips, som forsker i forskningskommunikation ved Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab.

Forskingskommunikation er komplekst

Historien om de miljøvenlige plastikbæreposer, der hurtigt bredte sig i medierne i midten af marts 2018, blev til på baggrund af en pressemeddelelse fra DTU og Miljøstyrelsen og byggede på en ny undersøgelse, som DTU havde foretaget for Miljøstyrelsen.

Men efter nogle dage begyndte der at poppe historier op, som satte spørgsmålstegn ved den konklusion, der blev kommunikeret i pressemeldelsen: At en bomuldspose skal anvendes mellem 7.100 og 20.000 gange for at være bedre end en plastpose.

“Det er jo sjældent, at vi har helt firkantede budskaber. Tværtimod er der ofte knyttet betydelig usikkerhed til forskningsresultater”.

Professor Jørgen E. Olesen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

Det viste sig, ifølge dagbladet Information, at rapporten måler på 15 forskellige parametre, hvor stofposen på de fleste af dem hurtigt bliver bedre for miljøet end plastikposen. Alligevel valgte DTU og Miljøstyrelsen udelukkende at fremhæve ét af de femten parametre, som også er det, hvor bomuldsposen klarer sig dårligst i forhold til poser af plastik.

DTU og Miljøstyrelsen var faldet for fristelsen til at konkludere for skarpt, og Anders Damgaard, seniorforsker på DTU og rapportens hovedforfatter, sagde efterfølgende til Information, at han ærgrede sig over, at konklusionen med et tal på 20.000 slog for meget igennem i medierne.

På spørgsmålet fra Information om, hvorvidt historien kunne være vinklet anderledes, svarer han:

“Ja, og det tror jeg, at både Miljøstyrelsen og vi på DTU kunne have tænkt os. Jeg synes, det er ærgerligt, at det er kommet sådan ud. Det har måske været lige lovlig kækt”.

Ekstra følsom miljøforskning

Miljøforskere er netop dem, der ifølge Kristian Hvidtfelt Nielsen har den største kommunikationsudfordring:

DTU og Miljøstyrelsen endte i en storm af kritik og blev beskyldt for at misinformere, efter at flere medier havde fortalt historien om, at plastikbæreposer var bedre for miljøet end stofposer.

“Det er forskningsfelter, hvor der lynhurtigt kan ske en politisering, og det kræver ekstra varsomhed”, siger han og kalder det et sandt dilemma, fordi det samtidig er den forskning, som er mest samfundsrelevant.

“Miljøforskere har masser af viden at byde på, som spiller ind i rigtig mange diskussioner. Og vi vil jo gerne have forskningen ud, fordi vi mener, den kan kvalificere vores beslutninger”, siger han.

Jørgen E. Olesen, som er professor ved Institut for Agroøkologi på Aarhus Universitet, mener ikke, at man skal være mere forsigtig. Men budskaberne skal suppleres af kommunikation, som italesætter det store billede.

“Jeg har dog ikke svaret på, hvordan man gør det, for det er jo svært at få journalister til at beskrive konteksten og helheden hver eneste gang”, siger han.

Finansieringen af forskningen spiller ind

De forskere, Magisterbladet har talt med, er enige om, at den måde, finansieringen af forskningsprojekter er skruet sammen på, kan være medvirkende til, at nogle forskere

forenkler og overdriver for at blive synlige i medierne.

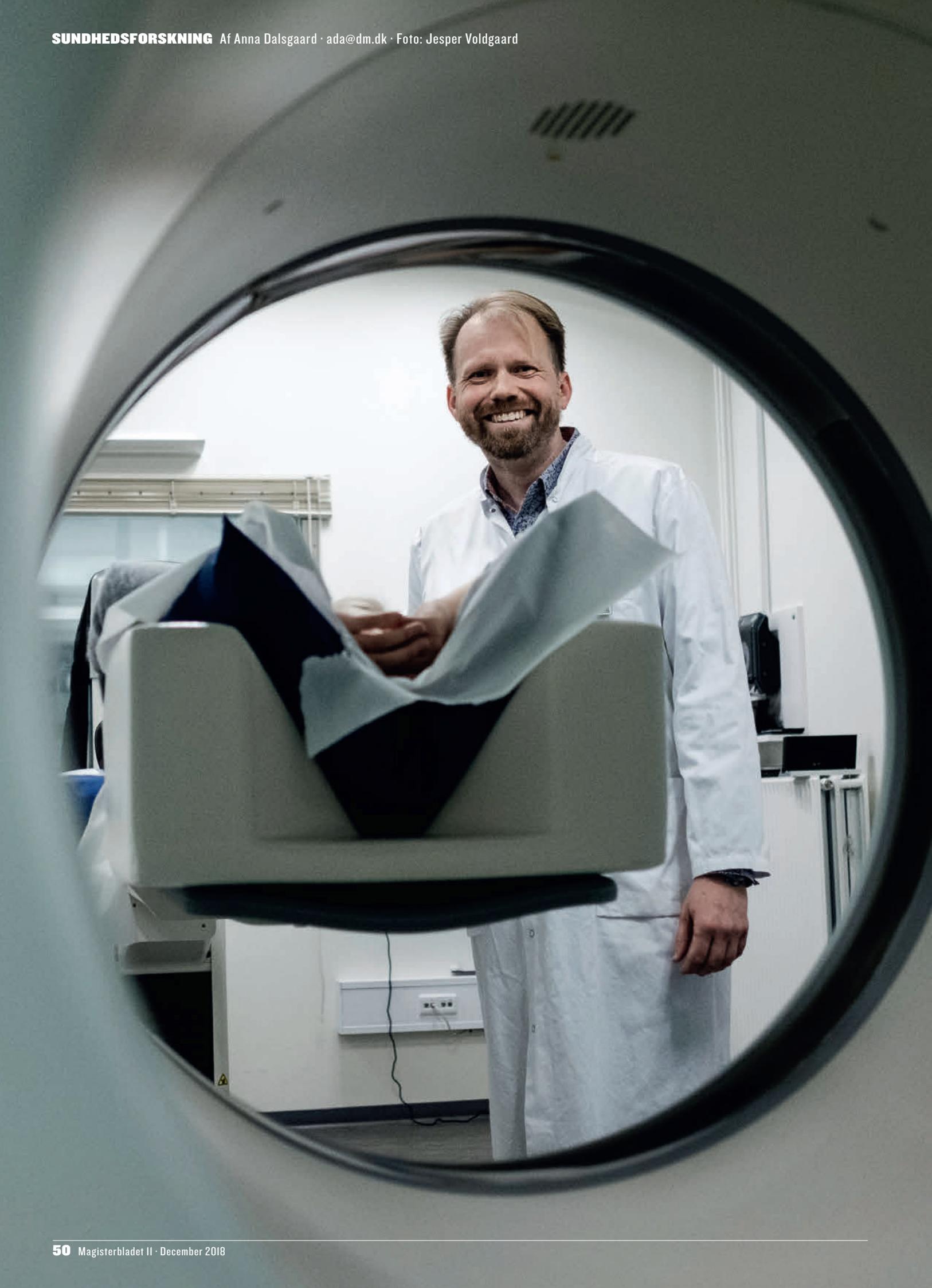
Forskere er afhængige af eksterne midler, og selv om det ikke er veldokumenteret, mener Kristian Hvidtfelt Nielsen, at der eksisterer en fornemmelse af, at penge til forskning hænger sammen med, hvor synlig man er.

Louise Jane Phillips supplerer:

“Vi konkurrerer om synlighed og om at opbygge vores legitimitet, ligesom det er blevet et personligt ansvar at skaffe midler og opfylde de performancekrav, der bliver stillet”, siger hun.

Danske Universiteter håber, at det fælles kodeks bliver en rettesnor for de danske universiteter, og at kodekset kan understøtte og fastholde en god tradition for ansvarlig og saglig forskningskommunikation.

“Det er vigtigt at sikre, at forskningsresultater fortsat bliver kommunikeret ansvarligt og i den rette kontekst”, siger direktøren for Danske Universiteter. ■

Her er DR. LOVEs danske kompagnon

Kvinder er generelt mere sociale og empatiske end mænd, og religiøse er generelt gladere og mere raske end ikke-religiøse. Ved at kigge ind i vores hjerner vil Michael Winterdahl finde ud af, hvorfor vi er, som vi er.

Hjernen udskiller hormonet oxytocin, når vi giver hinanden et kram, har sex eller er sammen med andre i sociale sammenhænge. Det får os til at føle glæde og velbehag, og derfor kaldes oxytocin også for kramhormonet, kærlighedshormonet eller det sociale molekyle.

“Stoffet udskilles, når vi interagerer positivt med andre, og det er helt sikkert derfor, vi har lyst til at indgå i nære relationer til andre mennesker”, siger Michael Winterdahl, lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitetshospital.

Helt overordnet er Michael Winterdahl i sin forskning drevet af en nysgerrighed efter at vide, hvem vi er, og hvorfor vi er dem, vi er.

Hans yndlingsmolekyler er oxytocin og neuropeptid Y, som begge hører til stofgruppen neuropeptider. Han interesserer sig således især for de to hormoner, der styrer vores trang til at være sociale, oxytocin, og

hvor modstandsdygtige vi er over for stress, neuropeptid Y.

Kramhormonet gør kvinder mere sociale og empatiske end mænd

Vi er alle født med et vist niveau af oxytocin, og kvinder har et højere niveau end mænd, da de har brug for det i forbindelse med børnefødsler.

“Oxytocin har en masse fysiologiske funktioner, som er knyttet til den kvindelige fysiologi. Det sætter gang i veerne og amningen, og derfor er kvinder udstyret med en større mængde fra naturens hånd”, siger Michael Winterdahl.

Det er derfor, kvinder er mere sociale og empatiske end mænd, forklarer Michael Winterdahl.

Det kan også forklare, hvorfor der er flere mænd blandt personer med autisme. En forstyrrelse, som blandt andet giver afvigelser i evnen til at være social.

Den førende forsker inden for autisme, professor Simon Baron-

“Det sociale er fuldstændig definerende for os. Derfor vil jeg finde ud af, hvad der sker i hjernen, når vi er sociale”, siger Michael Winterdahl, som bruger PET-scanninger til formålet.

»

» Cohen, har således beskrevet den autistiske hjerne som værende underpræget maskuliniseret.

“Så hvis man har autistiske træk, har man en meget maskulin hjerne og er ikke så god til det følelsesmæssige”, siger Michael Winterdahl.

Han fortæller, at langt de fleste med autistiske træk i virkeligheden er forholdsvis velfungerende, men at kvinderne nok i virkeligheden er underdiagnosticerede.

“Kvinder kan også have autistiske træk, men det bliver kamufleret af et højere oxytocinniveau”, siger han.

Religiøse er gladere

Kan en blodprøve afsløre, om vi er religiøse? Det er måske så meget sagt, men blodprøver fra amerikanske collegestuderende viser, at der er en sammenhæng mellem niveauet af oxytocin og neuropeptid Y og graden af religiøsitet.

“Det betyder, at vi kan se i de unge amerikaneres blod, at deres glæde og tilfredshed samt deres modstandsdygtighed over for stress stiger, i takt med hvor religiøse de er”, siger Michael Winterdahl, som understreger, at det ikke handler om fanatisk religiøsitet.

Fra anden forskning ved han, at religiøse personer er mere glade og mere raske end andre, og var nysgerrig efter at kende årsagen.

“Som videnskabsmand vil jeg frygtelig gerne vide, hvorfor og hvordan vi alle kan holde os raske, også uden absolut at være del af en religion”, siger Michael Winterdahl, som ikke mener, at det er religionen i sig selv, der er årsagen.

Han ser det i stedet, som at religiøsitet er en videreudvikling af vores sociale forståelse.

“Vi spurgte blandt andet forsøgspersonerne, hvor vigtigt det er for dem at tilbringe tid sammen med menigheden. Det betyder meget for dem, og det bekræfter den betydningsfulde rolle, som sociale relationer spiller for udskillelsen af oxytocin”, siger han.

Han har lige fået godkendt en artikel i det faglige tidsskrift *Acta Neuropsychiatrica* om studiet. Artiklen er skrevet sammen med den faste samarbejdspartner Paul Zak, som er professor i økonomi, psykologi og ledelse ved Claremont Graduate University i Californien. Måske kender du ham som Dr. Love fra tv-programmer som “The Bachelor”, hvor han har øst ud af sin viden om oxy-

tocins betydning for kærlighed og parforhold.

Kemi er ikke bare kemi

Vi har alle omkring 200 molekyler, som styrer hjernens kemi. Så langt er vi altså ens. Alligevel er der kæmpeforskelle på os. Forskelle, som hænger sammen med, hvilke gener vi er udstyret med, og hvordan vores opvækst former sig.

At miljøet kan spille en vigtig rolle, viser et andet studie, som Michael Winterdahl har gennemført sammen med Paul Zak, hvor de har undersøgt blodprøver fra en gruppe kvinder, som har psykogene kramper. En lidelse, som tidligere blev betegnet som hysteriske kramper. Det ligner epilepsi, men man kan ikke måle det elektriske stormvejr i hjernen, der er karakteristisk for epilepsi, og derfor har læger ment, at det måtte være psykisk.

“En konklusion, som nok er farvet af, at det typisk er kvinder, som er blevet misbrugt tidligt i deres liv”, siger Michael Winterdahl og fortæller, at kvinderne endte i diagnosegruppen med affektive lidelser eller skraldespanden med alt det, man ikke kan forklare fysiologisk.

Men når de to forskere undersøgte blodprøverne, kunne de se, at kvinderne i forhold til kontrolgruppen havde et meget lavere niveau af neuropeptid Y, som er det molekyle, der fra naturens side koder os med modstandsdygtighed over for stress.

Det hele handler om kemi

Som ekspert i scanningsbilleder med PET-scanner kan han se, hvad der foregår inde i den levende krop. En metode, der også kan visualisere kemien i hjernen.

“Som jeg ser det, er der kemi i alt det, vi er. Derfor vil jeg se, hvor neuropeptiderne er henne i hjernen, og hvad der sker i hjernen, når vi interagerer socialt”, siger Michael Win-

“Hvis vi ved, hvad der sker i hjernen, når vi er sociale, kan vi hjælpe dem, som det ikke fungerer for”.

Michael Winterdahl, lektor

Michael Winterdahl arbejder sammen med den førnævnte forsker inden for neuropeptider, Paul Zak, som blandt andet er kendt som Dr. Love fra tv-programmer som “The Bachelor”, hvor han har øst ud af sin viden om oxytocins betydning for kærlighed og parforhold.

terdahl, som glæder sig til at kunne lave scanningsbilleder af den levende hjerne om et halvt års tid, når teknikken er færdigudviklet. Så lidt endnu arbejder han med blodprøver, som kan vise, hvor meget krammehormon vi har i blodet, men ikke hvor i hjernen stoffet befinder sig.

Når han får kigget ind i vores hjerne, regner Michael Winterdahl med at nå frem til en større forståelse af, hvorfor vi er sociale væsner, ligesom han håber at finde nogle af svarene på, hvordan man fx kan hjælpe de kvinder, som muligvis har fået ødelagt deres forsvar mod stress.

Næsespray med krammehormon

Michael Winterdahl mener, at det sociale fuldstændig definerer, hvem vi er, og derfor vil han rigtig gerne forstå, hvordan det hænger sammen, når det sociale fungerer.

“For hvis vi kan knække den kode, kan vi også hjælpe dem, som det ikke fungerer for”, siger han og viser mig en næsespray, som han har stående på sit skrivebord.

Det ligner en helt almindelig næsespray mod forkølelse, men denne indeholder oxytocin, som man fx i USA er begyndt at behandle folk, som befinder sig på autismspektret, med.

“Det er ikke videnskabeligt bevist, at det virker, og slet ikke hvordan det virker, og alligevel er man begyndt at behandle med det. Og det gør det endnu mere presserende at komme i gang med scanningsstudier af den levende hjerne, så behandlingen kan blive mere præcis”, siger Michael Winterdahl. ■

Dimittender raser over håndtering af ECTS-sag

Lærke Højer og Sture Brock-Mølgaard er allerede godt i gang med at undervise på henholdsvis Randers Statsskole og Horsens Gymnasium. Men hvis de skal tage pædagogikum, skal de på grund af fejl på Aarhus Universitet nu tilbage på skolebænken ved siden af deres fuldtidsarbejde.

DET ER EN SPEGET SAG, der har ramt mere end 200 studerende på Aarhus Universitet, som har taget eller er i gang med at tage hovedfag og sidefag på to forskellige fakulteter.

På grund af fejl begået af Aarhus Universitet skal deres sidefag forlænges med 30 ECTS-point, hvis de senere vil bruge deres kandidatuddannelse til at undervise på et gymnasium.

Da undervisningen er foregået på to forskellige fakulteter, har universitetet ikke været opmærksom på de manglende ECTS-point. Det betyder nu, at 211 tidligere og 20 nuværende studerende, kan se frem til enten at skulle tilbage på skolebænken eller forlænge deres studier, hvis de vil tage pædagogikum - en etårig teoretisk og praktisk overbygning, som giver adgang til at arbejde som lærer på en gymnasial uddannelse.

Men det er en helt urimelig løsning på problemet, mener Lærke Højer, som underviser i matematik og psykologi på Randers Statsskole.

“Problematikken ligger i, at jeg samtidig med mit fuldtidsarbejde skal tage de her ECTS-point. Det arbejde kan jeg ikke varetage ordentligt, samtidig med at jeg er fuldtidsstuderende. Det er to gange 37 timer om ugen”, forklarer Lærke Højer til Magisterbladet.

“Jeg er tvunget til at skubbe mit pædagogikum. Og jeg er tvunget til at gå på nedsat tid på arbejdet for at kunne studere ved siden af. Det vil også have en økonomisk konsekvens, fordi min løn går ned. Og jeg er ikke SU-berettiget som studerende, så det vil ramme mig”, uddyber hun.

“Jeg er tvunget til at skubbe mit pædagogikum. Og jeg er tvunget til at gå på nedsat tid på arbejdet for at kunne studere ved siden af”.

Lærke Højer, underviser, Randers Statsskole

Derfor må ministeriet træde i karakter og give den nødvendige dispensation, så fejlen kan rettes op fremadrettet uden at straffe bagudrettet, mener Lærke Højer.

Lærke Højer står langt fra alene med den holdning. 22 tidligere studerende har sendt et brev til uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers (V).

Her skitserer de studerende et forsøg på at finde en pragmatisk løsning, som ifølge dem imødekommer alles interesser bedst muligt.

“Vi vil gerne opfordre AU og ministeriet til at lade reglerne gælde for de kommende studerende, men ikke for dem, der allerede er kommet igennem og

har kandidaten. Det blev vi lovet, da vi startede. Vi har derfor også sendt et brev til ministeren. Der prøver vi at argumentere for, hvorfor AU’s forslag er helt hen i vejret”, siger Sture Brock-Mølgaard, der er medunderskriver på brevet.

For flere uger siden lagde Aarhus Universitet sig fladt ned og

ner med, at alle vil have behov for at tage den supplerende undervisning på et halvt år.

“Vi vil sætte alle sejl til for at tilrettelægge undervisningsforløbene på de berørte dimittenders præmisser. Konkret foreslår vi os fjernundervisning, weekendhold, aftenforløb eller lignende, der vil være foreneligt

beklagede fejlen, som nu kan ende med at få stor betydning for en række nuværende og tidligere studerende.

Kristian Thorn, vicedirektør for AU Uddannelse, forklarer i et svar på de studerendes kritik, at universitetet indtil videre ikke er nået til at håndtere det indholdsmæssige i sagen. I første omgang arbejder universitetet hårdt på at kortlægge problemets omfang.

Han erklærer sig enig i, at Aarhus Universitet sammen med ministeriet bør tage ansvar for at finde en løsning på problemet, der bliver så lidt invaderende for den enkelte studerende som muligt.

Vicedirektøren peger samtidig på, at universitetet ikke reg-

med et fuldtidsarbejde og familieliv”, siger han til Magisterbladet.

Da en eventuel løsning for de berørte dimittender, der gerne vil tage pædagogikum, men mangler 30 ECTS-point, hører under gymnasieloven, ligger muligheden for en eventuel løsning i Undervisningsministeriet.

Undervisningsministeren har afvist at kommentere på sagen med henvisning til, at hun vil svare de studerende direkte frem for i medierne. ■

Debat og blog

Sidste frist for debatindlæg til nr. 1 er mandag den 7. januar kl. 10. Debatindlæg sendes til magisterbladet@dm.dk. Indlæg må maksimalt være på 3.000 tegn inklusive mellemrum. Er et debatindlæg for langt, vil det blive forkortet af redaktionen.

BLOG

Hans Stokholm Kjer driver og udvikler to virksomheder, Kjers Kommunikation og Tekstspot.dk. Resten af tiden går med en deltidstilling i Thisted Kommune. Han blogger om at være selvstændig og freelancer.

UPS! DÉR RØG ET VIGTIGT VÆRKTØJ FOR IVÆRKSÆTTERE

Regeringen planlægger at fjerne et af de vigtigste redskaber for små nye virksomheder, skriver Hans Stokholm Kjer. Han anbefaler, at DM tager sagen op.

Hans Stokholm Kjer

Regeringen planlægger at fjerne et af de vigtigste redskaber for små, nye virksomheder, som skal leve af at sælge viden. Det er et unødigt tilbageskridt for iværksætternes muligheder i Danmark.

Hvis der viser sig en stigning i villa-indbrud foretaget med koblen, kan vi som samfund reagere på forskellige måder. Vi kan styrke efterforskningen, fange forbryderne, retsforfølge dem, straffe dem og muligvis endda rehabiliterer dem. Eller vi kan forbyde køb af koblen og kræve, at eksisterende koblen smeltes om.

Selvom mulighed nr. 2 vil betyde, at hæderlige ombygningshåndværkere og nedbrydningsfirmaer fratages et vigtigt og kraftfuldt værktøj, er regeringen netop i gang med at planlægge en sådan manøvre.

Blot er det ikke kun håndværkere, men især også åndværkere, som er ved at miste retten til at bruge et godt værktøj, iværksætterselskabet (IVS).

Hvad er iværksætterselskabet?

Iværksætterselskabet er en virksomhedsform. Med et IVS kan du drive din virksomhed eller dele af din virksomhed i selskabsform – altså økonomisk afskåret fra din privatøkonomi. Et IVS er en "billig" udgave af et ApS, for det kan stiftes med en stiftelseskapital på kun en krone. Så selvom du stifter et selskab, behøver du ikke at binde nogen videre økonomi i det.

Et IVS egner sig rigtig godt til virksomheder eller projekter, som ikke har behov for at eje noget. Det gælder typisk for iværksættere, som skal leve af ydelser baseret på egen viden eller videresalg af andres viden.

Ved at drive virksomhed i selskabsform – i modsætning til at drive den som enkeltmandsvirksomhed – adskiller du virksomheden juridisk og økonomisk fra dig selv som

privatperson. Det er først og fremmest en fordel, hvis det går rigtig skidt, eller hvis det går rigtig godt.

En tredje fordel er, at selskaber kan eje selskaber. Reglerne for at flytte kapital mellem selskaber er temmelig entydige, og så længe penge ikke trækkes ud til privat forbrug, har man en skattefordel. Det betyder, at de penge, du tjener i dit selskab, er lavt beskattet, så længe du bruger dem til at udvide dit selskab eller dine andre selskaber.

På grund af disse tre fordele plejer jeg at anbefale, at man altid organiserer et nyt projekt i sit eget selskab. Det giver sikkerhed, overblik og muligheder.

Problemet med IVS

Fordi et IVS er så billigt at stifte, er der blevet stiftet en del selskaber, som aldrig er kommet i brug, og som aldrig har lavet og indsendt regnskab. Der ved er de kommet til at skyldte penge til staten, som i sidste ende vil tvangs-

opløse dem. Det medfører en omkostning for staten, og man har valgt ikke at inddrive denne hos stifterne af den slags inaktive selskaber.

Desuden er IVS'er i højere grad end andre selskaber blevet brugt til forskellige ulovlige aktiviteter – altså svindel.

Disse to problemer vil regeringen altså forsøge at løse ved at standse stiftelse af IVS'er. Jeg er helt med på, at denne løsning vil løse problem nr. 1 med et trylleslag. Hvis man skal indskyde fx 50.000 kr. kontant for at stifte et selskab, vil der uden tvivl blive færre ubrugte selskaber, som skal tvangsslukkes. Prisen for dette er så, at gode og sunde selskaber, som har potentiale til at skabe vækst og arbejdspladser, aldrig vil blive stiftet.

Hvis vi virkelig ønsker, at det i vores samfund skal være attraktivt at stifte virksomheder, er det da tåbeligt at gøre det vanskeligere.

Som at forbyde koblen

Og så er vi tilbage ved metaforen om koblen. Lad os forestille os, at vi som samfund forbyder køb af koblen og samtidig kræver omsmelting af alle eksisterende koblen. Vil vi da nedsætte indbrudskriminaliteten? Nej. Indbrudstyvene vil ret hurtigt gå over til lægtehamre, låsepistoler, diamanthækere, boltsakse og andre værktøjer, som egner sig til at lukke sig selv ind i andres ejendomme.

Som sælgere af viden er vi nok temmelig ligeglade med, hvorvidt køb af koblen er lovligt eller ej. Men fordi IVS-værktøjet er så velegnet til netop vores form for virksomhed, har det faktisk stor betydning for os, at man kan stifte selskaber med begrænset indskud.

Og for os, som allerede ejer ét eller flere IVS'er, har det da i den grad betydning, om vi bliver pålagt i løbet af to år at fremskaffe en kapital.

Derfor bør DM på vegne af selvstændige og freelancere blandt medlemmerne gå i rette med regeringen om dette tåbelige forslag.

Læs hele indlægget på magisterbladet.dk

magisterbladet

797 %

Så meget er antallet af unikke sidevisninger steget på magisterbladet.dk fra 1. kvartal 2015 til første kvartal 2018. I 1. kvartal 2015 havde magisterbladet.dk 31.125 unikke sidevisninger, mens det tilsvarende tal i 2017 var 277.277.

Læs de daglige nyheder på

MAGISTERBLADET.DK

magisterbladet.dk

MAGISTERBLADET HAR REDAKTIONEL FRIHED

Nyt scient.-univers

VI HAR SAMLET ALLE DE ARTIKLER, VI SKRIVER OM DM'S MEDLEMMER MED EN NATURVIDENSKABELIG BAGGRUND I VORES NYE SCIENT.-UNIVERS

Her kan du blandt andet møde fysikeren Lars, som bruger sin matematiske intuition og programmeringsevner til at udvikle software for SimCorp. Så kig forbi magisterbladet.dk/scient, hvor du kan holde dig opdateret på dit fag og møde andre med din faglighed.

Læs mere på magisterbladet.dk/scient

54.700 kroner i fradrag?

Har du penge tilovers, kan du frem til nytår indbetale ekstra til din pension og få fradrag.

Hvis du for eksempel indbetaler til en **ratepension**, kan du få fradrag på op til 54.700 kroner.

Pengene skal indbetales inden årsskiftet 2018.

Læs mere på mppension.dk/indbetal

PENSIONSKASSEN
**Magistre
& Psykologer**

HISTORIE.
MERE
LEVENDE

Foto: Jacob Maarbjerg

Statsminister Anker Jørgensen
laver gymnastik på sit kontor 1972

**INTROTILBUD:
3 UDGAVER
FOR 299 KR.**

Politiken Historie fortæller levende om vigtige historiske begivenheder, der kan hjælpe os med at forstå vores egen tid. Få 100 siders magasin ind ad døren seks gange om året.

Tegn abonnement på politikenhistorie.dk.

POLITIKEN
HISTORIE